

REPORTAGE. En riktig snögubbe var det med i luciatåget, som lockade ut massor av folk på stans gator i går kväll. Fantastiska lucior med stämningfulla följn lussade Åland runt under gårdagen. Många valde att dela med sig av firandet i Nya Åland. Se läsarnas egna bilder!

SIDORNA 11, 12, 13

Brändö lockar med gratis hotell och mat

Nytt grepp för att öka inflyttningen till kommunen

NYHETER. Kom hit och lyssna på mig en timme – så får du en gratis övernattning på hotell och middag därtill.

Det erbjudandet kommer Brändös kommundirektör **John Wrede** med, och tan-

ken är förstås att han under denna timmes guidning ska kunna övertyga åhörarna om det förnuftiga i att flytta ut till skärgården.

Erbjudandet gäller under vinterhalvåret, från oktober till april, och enbart för par

eller familjer – inte ensamstående.

Hela marknadsföringspaketet finns med i kommunens budget för nästa år och har godkänts av fullmäktige.

SIDAN 4

Stan satsar på fler P-grottor

NYHETER. Fler underjordiska parkeringsgrottor och en policy som minskar på trafiken i absoluta centrum i Mariehamn, det föreslår den kommitté som har tittat närmare på parkeringslösningar för stadens centrum. Tre olika underjordiska parkeringar föreslås.

Stadsstyrelsen behandlade rapporten i går och godkände kommitténs förslag med anmärkningen att de underjordiska parkeringarna bör behandlas som skilda ärenden om och när det blir dags. Stadsstyrelsen tog däremot inte ännu heller något beslut i den kontroversiella frågan om utvidgningen av begravningsplatsen, den bordlades för ytterligare utredningar. Förslaget till nytt Medisavtal mellan staden och samarbetskommunerna återremitterades till Medis. SIDAN 15

Inga löften om snöfall till jul

NYHETER. Blir det en vit jul i år? Nyan har frågat en meteorolog, en väderentusiast och en abborrgubbe och ingen vågar lova något bestämt..

– Det borde inte vara några större lågtryck på kommande, vilket innebär att det kan komma mindre mängder nederbörd kring juldagarna. Men om det blir i form av snö eller regn vågar jag inte säga i det här skedet, säger meteorologen **Bengt Fogstedt** vid Meteorologiska institutet i Helsingfors. SIDAN 5

Nöje lassar in mitt i natten

Korv och ägg, helt okej även mitt i natten. Och grillkrydda är obligatoriskt, vad du än dukar fram på efterfesten. Foto: ERKKI SANTAMALA

NÖJE. Festar man så smakar det. Även om klockan är fyra på morgonen.

En bra efterfest bjuder inte bara på dricka i glada vänners lag, den ska innehålla rejält med käk också.

Nöje samlade några rutinerade efterfestare som åt sig igenom dietistens skräckmeny. Skräpmat är bara förnamnet för de kan tänka sig lassa in den här tiden på dygnet, och under de här omständigheterna. SIDORNA 16-17

Upp till kamp. Krister Martell tänker börja föra tillbaka förpackningarna till de butiker där han köpt varorna, bara för att få fart på butiksinnehavarna som ska betala för återvinningen enligt lag, men som inte gör det i dag. Supermarketen Kantarellen hör till ME-koncernen som sammantaget slipper stora utgifter genom att inte uppfylla förpackningsförordningen. Foto: ERKKI SANTAMALA

Manar till förpackningsprotest

NYHETER. Krister Martell i Mariehamn har definitivt tröttnat på att livsmedelsbutikerna inte får ordning på hanteringen av förpackningar, trots att förordningen varit i kraft redan ett år. Därför uppmanar han alla att, som en demonstration, lämna tillbaka förpackningarna som omgett de varor som köpts. Märkväl – till samma butik eller butikskedja där de köpts.

– Det går inte att få ordning på Mise-avgifterna innan förpackningsförordningen fungerar som den ska enligt lagen. Så länge butikerna inte tar sitt ansvar och betalar för återvinningen måste vi konsumenter betala dubbelt. Det gör mig riktigt arg, säger han som på det här sättet vill få både allmänhet och förpackningsproducenter att agera.

Folke Johansson, butiksansvarig inom Mathias Eriksson-koncernen, har grubblat en hel del på hur hanteringen ska ordnas. Han tycker att det är landskapsregeringens sak att hitta ett vettigt system.

SIDAN 3

familjen 6

Marie-Louise Sjögren i Lemland Norrby fyller 40 år och berättar i Pratsunden att nu ska hon sluta flytta.

kultur 8

Vivi-Ann Sjögren signerade sin kokbok i Mariehamn i går. Nästa år kommer en ny roman.

krönika 20

”Vissa saker kommer alltid att förbli inte-alls-sensationella.”
KRÖNIKÖREN LINNEA TILLEMA

åland 24

Det finns de som är mycket upprörda över att posten i Sund flyttar.

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG

vardagar 10.00-19.00, lördagar och söndagar 11.00-16.00

TILLFÄLLET

Julöppet

Fr.o.m. 13/12

Vardagar 09.00-20.00
Lördagar 10.00-15.00
Söndag 12.00-15.00
Julafton STÄNGT

Baby & Sjukvård

Norragatan, tel 12 504, fax 12 503

JULÖPPET

VARUHUSET ZEIDELS

Torggatan 7

Vardagar 9-20
Lördag 15/12 9-18
Söndag 16/12 9-18
Julafton 9-13

KappAhl

You look great!

Zko

- en trappa ner

ROBERT'S COFFEE

Vardagar 09.30-20.00
Lördagar 10.00-16.00
Söndagar 12.00-16.00
Julafton 09.00-12.00

BRITAS

Bok & Papper

Torggatan 10, tel 14 290

Lördag 15/12 ... 09-16
Söndag 16/12 ... 11-16
Vardagar fr.o.m. 18/12
..... 09-20
Lördag 22/12 ... 09-18
Söndag 23.12 ... 11-16
Julafton 09-12

BLOMBERGS

blomsterhandel

Torggatan 15

Tel. 19 038, fax 23 037

Glashyttan i stan:

Vardagar 10-17
Lördagar 10-16
Söndag 12-16
Julafton STÄNGT

Eckerö butiken i Storby:

Alla dagar 11-16
17.12 STÄNGT
Julafton STÄNGT

jussis keramik ab

Nygatan 1, tel 13 606

Julöppet from 13.12 i båda husen:

Vardagar 08-19
Lördagar 09-15
Söndagar 11-15
Julafton 09-12
Nyårsafton 09-13

Lagerförsäljningen ordinarie öppettider

BYGGVARUHUSET

www.byggvaruhuset.ax

BÅT & FRITIDSVARUHUSET

TFN *28 011, BUTIKEN 28 170,
FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174

God Jul!

Vardagar 09.00-18.00
Lördagar 09.00-16.00
Söndag 23.12 10.00-16.00
Julafton 09.00-12.00
Juldagen o.
annandagen STÄNGT

Citylivs

MITT I STA'N

TEL: 12 155

Vardagar 09.00-19.00
Lördagar 09.00-17.00
Söndagar STÄNGT
Julafton 09.00-13.00

EL SHADDAI

Norra Esplanadgatan 4, tel 19 077

Julöppet i butiken!

Vardagar f.o.m. 14.12 .. 07.30-17.00
Lördag 15.12. 09.00-16.00
Söndag 16.12 12.00-16.00
Måndag 17.12-
Fredag 21.12. 07.30-19.00
Lördag 22.12 07.30-19.00
Söndag 23.12 12.00-16.00
Julafton 24.12 09.00-12.00
Måndag 31.12 09.00-13.00

HOLMBERGS

TEKNIK • KVALITET

Godbyvägen tfn 23 555
www.holmbergs.ax

Julöppet

fr o m 13/12

Vardagar 9-20
Lördagar 10-16
Söndagar ... 12-16
Julafton 9-12

JUDYS

HANTVERK & INREDNING

Köpmansgatan 11. Tel +358 (0)1819 988
www.visitland.com/judys

Vardagar fr.om. 17/12
..... 10-19
Lörd 15.12 och 22.12
..... 11-16
Sönd 16.12 och 23.12
..... 12-16

Välkommen!

matt.huset

Ålandsvägen 32 ifn 15 770

DATA GROUP

ITP-projekt & systemutveckling

JULÖPPET:

Vardag 08.30-17.00
Vardag 14-21/12 .. 08.30-20.00
Lördag 15 o 22/12 .. 10.00-14.00
Söndag 16 o 23/12 .. 11.00-14.00
Julafton STÄNGT

MKAB.com

Marshallskans Kvarterstjänster AB

Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566

ÖPPET:

Vardagar ... **09-19**
Lördagar ... **09-16**
Söndagar ... **11-16**

K SUPERMARKET

för dina inkoop

MATHIS

Ålandsvägen 42, tfn 28 149

Vardagar 13-21.12 .. 09.00-19.00
Lördag 15.12 09.00-15.00
Söndag 16.12 11.00-15.00
Lördag 22.12 09.00-18.00
Söndag 23.12 11.00-18.00
Julafton 24.12 09.00-13.00

SANDÅSENS

BLOMSTERHÖRNA

Askuddsvägen 19, ifn. 23 220

Simons

bygg & trävaror

Dalkarbyvägen, tel 21 022, fax 23 744

Julöppet

Vardagar 9-19
Lördagar 10-16
Söndagar 12-16
Julafton 9-12

expert

STRANDBERG

Ekonomiegatan 3 Tel 14 400

miljö

Lägre farledsavgifter för miljösnälla fartyg

Men processen har än så länge bara börjat

Sjöfartsverket i Finland föreslår ett helt nytt – och miljöanpassat – system för farledsavgifterna.

– Bra, men det är en process som tar flera år, säger Ålands redarförenings vd Hans Ahlström.

I går meddelade sjöfartsverket att man föreslagit för kommunikationsministeriet att farledsavgifterna i framtiden ska avgöras på basis av den miljöbelastning som fartyget orsakar, i stället för som nu på basis av fartygets storlek och isklass.

Målet med de nya farledsavgifterna är att locka redare att köra miljövänligt för att minska miljöbelastningen.

I dag är det enbart oljeskyddsavgiften som kan anses basera sig på miljöhänsyn. I vissa hamnar, bland annat Mariehamn och Åbo, får fartyg hamnavgiftsrabatt om de kör med lågsvalvligt bränsle.

Samtidigt ökar de internationella förpliktelserna för att minska miljöbelastningen från fartygstrafiken, och Östersjökommissionen Helcom har antagit en rekommendation som gör det lättare för länderna att ta i bruk ekonomiska styrmedel för minskning av fartygsgenererade kväve- och svaveloxidutsläpp.

Ny omgång

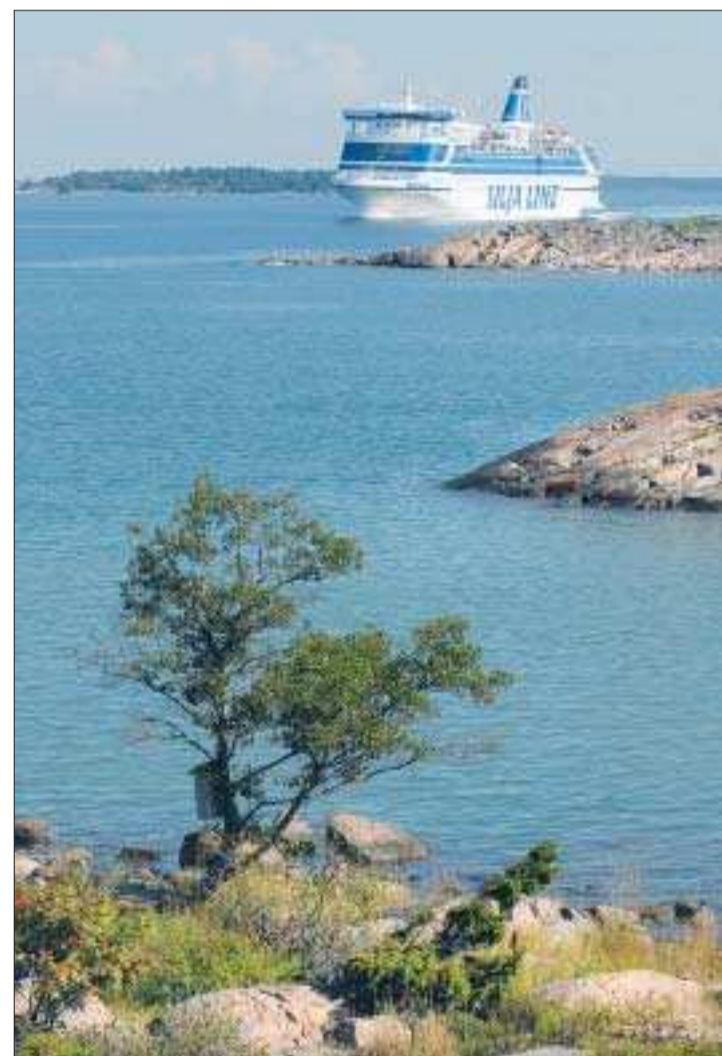
Hans Ahlström berättar att det gällande farledsavgiftssystemet totalreviderades för ett par år sedan. Avgiftssystemet gäller för fartyg i trafik i Finland och på Åland, oberoende av vilken flagg fartygen för.

– Då diskuterade en kommitté huruvida miljöfaktorer skulle tas in i farledsavgiftssystemet, men det visade sig vara så invecklat att det lämnades därhän.

Isklassen kan sägas vara en indirekt miljöfaktor, påpekar han – isförstärkta fartyg springer inte lika lätt läck i olyckor som andra fartyg. Men den miljöfördelen märks först om en olycka inträffar.

Men i takt med att trycket från den globala klimatförändringen ökar höjs också rösterna för att fartygstrafiken måste miljöanpassas. Men det har knappast blivit lättare än förra gången man funderade, menar Hans Ahlström.

– Det är bra att sjöfarts-

I farleden. Silja Festival i farleden vid Föglö Överö. Foto: ERKKI SANTAMALA

Fakta/Utsläpp

■ Utsläppen från den finländska sjötrafiken i finländska farvatten och inom Finlands ekonomiska zon var 2006 följande: Kolmonoxid (CO) 30.600 ton, kolväte (HC) 11.300 ton, kväveoxider (NOx) 62.400 ton, partiklar 1.950 ton, svaveloxider (SO2) 17.700 ton, och koldioxid (CO2) 3,3 miljarder ton.

■ Sjötrafiken förbrukade sammanlagt en miljon ton flytande bränslen.

Källa: Sjöfartsverket

Fakta/Avgifter

■ I Finland/Åland betalar handelsjöfarten avgifter till staten, hamnförvaltarna och andra tjänsteproducerande organisationer.

■ Staten tar farledsavgift, oljeskyddsavgift och lästavgift. Hamnarna tar ut varuavgifter, fartygsavgifter, avfallshanteringsavgifter och avgifter för andra tjänster.

■ Också lotsverket, hamnoperatörerna och skeppsmäklarna tar ut avgifter för sina tjänster.

Källa: Sjöfartsverket

av avfallsvatten i land, bränslesnåla motorer och så vidare?

– Det är inte så enkelt. Farledsavgiften är ju egentligen en skatt, och en sådan måste göras neutralt. Dessutom går den tekniska utvecklingen på det här området framåt med stormsteg så lagstiftningen måste egentligen vara före sin tid.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Sverige satsar stort på vinden

■ Sverige planerar att 20-faldiga sin vindkraftsenergiproduktion till år 2020 jämfört med i dag, berättar svenska naturvårdsverket.

I dag produceras 1,4 terawattimmar (TWh) vindkraftsenergi i Sverige. 2015

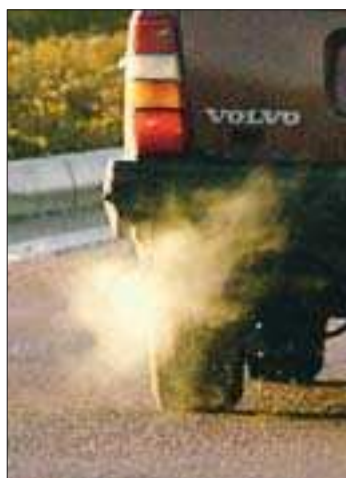
ska, enligt målsättningen, 10 TWh produceras och 2020 så mycket som 30 TWh.

Det innebär att antalet vindkraftverk ökar från dagens cirka 800 till 3.000-6.000 både på land och i havet. På så sätt vill Sverige minska sina utsläpp av växthusgaser rejält.

EU-kommissionen har som

önskemål att vindkraftsproduktionen ska öka med 300-400 TWh till 2020.

Om alla medlemsländer lever upp till målet betyder det en ökning på 11-15 TWh per land. Sverige hör till de länder som har bra vindkraftsförhållanden och som därför kan öka produktionen mera.

Maxtiden för tillåten tomgångskörning är en minut.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Böter för körning på tomgång

■ I onsdags eftermiddag bötfälldes en person för onödig tomgångskörning.

Enligt lagen är maxtiden för tillåten tomgångskörning en minut.

– Men om man låter bilen gå medan man skrapar is från rutorna är så klart ingen som kommer och bötfäller en, säger kommissarie **Nina Rasmus** vid polisen.

Den aktuella bilen hade enligt uppgift stått parkerad i centrum och gått på tomgång omkring fyrtiofem minuter. En person som iakttagit bilen polisanmälde fordonet. (la)

Två krockar i onsdags

■ Under onsdag eftermiddag inträffade två kollisioner i Mariehamn. Den ena inträffade vid Ålandsplan. En bil hade stannat för en person som korsade ett övergångsställe, och en annan bil som kom bakifrån observerade inte att bilen framför stannade och körde därför in i den. Ingen av de inblandade kom till skada, men bägge bilarna fick plåtskador.

Den andra olyckan ägde rum i korsningen mellan Västra utfarten och Elverksgatan. En bil som kom från Elverksgatan skulle svänga norrut på den förkörsberättigade utfarten och observerade inte den mopedist som kom körande på väg söderut längs Västra utfarten. Varken mopedisten eller bilföraren skadades, men mopeden fick ganska omfattande skador. (la)

Rånrettegång väntar på datum

■ Rånet mot Ålandsbanken väntar ännu på ett datum för att tas upp i hovrätten.

Stockholms tingsrätt friade den 7 juni i år den 35-årige man, som stått åtalad för grovt rån, alternativt medhjälp till grovt rån mot Ålandsbanken den 10 augusti i fjol. Chefsåklagare **Krister Petersson** överklagade domen.

– Jag har inte fått något besked om när fallet skall tas upp i hovrätten, men det blir inte före nyår, säger Petersson. (ml)

Sökes: ny rektor för Hotell- och restaurang

■ **Diana Axén**, rektor för Ålands hotell- och restaurangskola, går i pension den 1 oktober 2008. Det är viktigt att rekryteringen av en ny rektor snart kan påbörjas, skriver skolans direktor i ett brev till landskapsregeringen. (ak)

Krister Martell vill starta en proteströrelse för att få en lösning

Ta alla förpackningar tillbaka till butikerna!

– Nästa helg borde alla besluta sig för att ta allt sitt samlade förpackningsavfall tillbaka till de butiker där de köpt varorna och lägga dem där. Då borde väl någon börja fundera!

Det säger mariehamnaren **Krister Martell** som tröttnat på att förpackningsproducenterna – de som tillverkar, importerar och säljer varor – inte får ändan ur vagnen och organiserar återvinningen av förpackningarna, något som de enligt lag måste göra och betala för. Förordningen trädde i kraft redan 1 januari 2007.

Mise-kunderna betalar

Som det är nu betalar konsumenterna – alla vi som köper varorna – via Mises grundavgift fortfarande för förpackningsåtervinningen, påpekar han. Och dubbelt dessutom. Dels har den fastländska återvinningsavgiften lagts på förpackningarna när de kommer till Åland eftersom butikerna på fastlandet betalar för återvinningen och lägger kostnaden på varorna, dels betalar ålänningarna för återvinningen via Mise.

Inför dagens stämma föreslår Mises styrelse att alla hushåll som saknar åttafacksortering ska betala 35 euro i förpackningsinsamlingsavgift eftersom butikerna låter bli att betala, något som Nya Åland berättade om i går.

Det här fick **Krister Martell** att agera och uppmana folk att demonstrera genom att föra tillbaka förpackningarna till de butiker där varorna är köpta för att den vägen tvinga butiksinnehavarna att uppfylla lagens krav.

Under granen. Under julgranen brukar man lägga klappar, men **Krister Martell** provar med att lägga tomma förpackningar under Kantarellens gran. Han uppmanar alla konsumenter till en stilla demonstration för att få förpackningsproducenterna – bland andra livsmedelsbutikerna – att göra som lagen säger och betala för återvinningen.
Foto: ERKKI SANTAMALA

– Jag börjar bli riktigt förbannad, säger han som i flera omgångar försökt få de större butikerna att ta reson.

– Vem annan kan strunta i lagen utan att bli straffad?

”Lagen finns”

Han är också förundrad över att det finns politiker som ra-

sar över de höga avgifterna.

– De vet ju inte vad de talar om. Om förpackningsproducenterna gör det de ska enligt lagen så sänks Mise-avgiften för hushållen. Lagen finns, det är ju bara att se till att den börjar tillämpas. Det är fruktansvärt fräckt att blåsa oss konsumenter rätt uppåt ögonen!
Vad tror du butiksinne-

havarna säger om alla börjar lämna sitt avfall vid dörren?

– Inte blir de väl glada, men de kan inte bli arga på någon annan än sig själva när de inte har fått det här ordnat på ett helt år.

I fel ända

Det bästa hade varit, säger han, att ha alla bitar på plats

innan Mises verksamhet hade kommit i gång – producentansvaret för återvinning av förpackningar och annat, indragningen av de obemänskade återvinningsstationerna, kommunernas fastighetsregister – i stället för att som nu börja i fel ända.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Folke Johansson, butiksansvarig:

Vi har funderat i snart två år

– Vi har funderat i snart två år på hur vi ska lösa problemet med återvinningen av förpackningar, säger **Folke Johansson**, butiksansvarig på **Mathias Eriksson-koncernen**.

Ännu har man inte kommit fram till någon möjlig lösning.

Så hur tänker ni göra?
– Ring till landskapsmyndigheterna i stället och hör hur de har tänkt sig att det här ska fungera. När man stiftar en lag så måste man ju också veta hur det ska bli. Vi kan inte göra något ensamma. Myndigheterna måste se till att det finns ett fungerande system, eller åtminstone säga hur vi ska göra.

Han berättar att det var ganska stor aktivitet under årets första hälft, men att det inte hänt något sedan dess. Någon lösning har han inte på-

lut för alla Mathisbutiker.

Förstår du att folk börjar tröttna på att betala dubbelt för förpackningsåtervinningen?

– Ja, det förstår jag. Också vi vill ha en vettig lösning. Vi är mottagliga för förslag!

Vad säger du om folk nu börjar lämna tillbaka förpackningarna till butiken för att pressa fram en lösning?

– Det finns inte så mycket att säga om det. Men vi har ju redan upplåtit ett utrymme för återvinningsavfall.

Ja, men det är ju kommunbolaget Ålands problemavfalls station och hanteringen bekostas av Mise-kunderna.

– Jo, men vi har i alla fall gjort något genom att upplåta utrymme.

ANNIKA ORRE

Miljöingenjör **Mona Kårebring-Olsson**:

Johansson har fel

– **Folke Johansson** har fel när han bollar över ansvaret till landskapsmyndigheterna. Produktansvaret innebär att producenterna och företagen själva ska organisera återvinningen av förpackningarna.

Det säger **Mona Kårebring-Olsson**, miljöingenjör på landskapets miljöbyrå.

– Vår sak är att övervaka att det system som förpackningsproducenterna går in för fungerar som det ska. Vi har ingen rätt att ge direktiv för hur det ska organiseras, inskräper hon.

Inte heller är det Mises sak att organisera hanteringen för företagen, säger hon. Mise – det vill säga de kommuner som är medlemmar – har ansvar enbart för hushållens avfall.

– Däremot kan Mise skicka ut fakturor till livsmedelsbutiker och andra företag på basen av hur mycket förpackningsavfall de producerar.

Om statistiken är svår att göra

Mona Kårebring-Olsson, miljöingenjör på landskapets miljöbyrå.
Foto: ERKKI SANTAMALA

så har Mise troligen i så fall möjlighet – om man fattar ett sådant beslut – att fakturera butikerna enligt en schablonmall.

– I Finland och Sverige betalar företagen en schablonsumma medan de större företagen meddelar vilka förpackningsmängder de har, säger **Mona Kårebring-Olsson**.

ANNIKA ORRE

Fakta/Lagen

■ Förpackningsförordningen trädde i kraft 1.1.2007.

■ I kapitel 2, paragraf 6, heter det bland annat: "Producenten skall sörja för att nämnda förpackningar återanvänds eller materialutnyttjas samt svara för de kostnader som föranleds därav i motsvarande omfattning".

■ I kapitel 3, paragraf 9, heter det att "Envar har rätt att i enlighet med producentens anvisningar, antingen direkt till producenten eller till av denna anvisad insamlingsplats, överlämna förpackningar sorterade och rengjorda. Producenten skall genom överenskomme med kommunen ordna insamlingsplatser för förpackningsavfallet".

■ Enligt den åländska renhållningslagen kan den som försummar att uppfylla lagen tvingas att betala kommunen för hanteringen.

Lyssna på denne man en timme och du belönas rikligt – nytt grepp i Brändö

Du får gratis hotell efter

Ställ upp och lyssna på en guidning om Brändö. Då får du både gratis hotell och en middag därtill.

En entimmes lång rundtur i sällskap av Brändös kommundirektör John Wrede – som förmodligen gör ohejdad reklam för sin hemö – det är det enda som krävs av besökaren.

Nya grepp och okonventionella metoder prövas nu för att öka inflyttningen till skärgården.

När fullmäktige i Brändö nyligen klubbade budgeten ingick ett marknadsföringspaket enligt följande.

Lyssna på kommundirektören under en timme och få gratis hotell och en måltid.

Erbjudandet gäller under vinterhalvåret, från oktober till april, och enbart för par eller familjer – inte ensamstående.

– Men då gäller det också att stå ut med min guidning under en hel timme, säger **John Wrede**.

Man kan med fog anta att denna guidning innehåller en hel del positiv propaganda om Brändö och ett helt batteri argument för att flytta till kommunen lär man inte komma undan.

Den som klarar denna timme erhåller i gengäld en helt gratis natt på hotell Gullviva med mat därtill. Det låter väl som en passande vintersemester för mariehamnarna.

Gyllene tider

Projektet med kommundirektörsguidning ingår i ett paket på 8.000 euro för inflyttning till kommunen.

Detta slogs fast i budgeten som innehåller många ökningarna i diverse poster. Varken styrelsen eller fullmäktige har strukit några anslag.

Det är gyllene tider. Kostnaderna i budgeten ligger på 2,7 miljoner euro och sedan finns ändå ett överskott om 76.000 euro.

– Allt beror på det nya landskapsandelssystemet, säger John Wrede. Dessutom betalar vi av en hel del på de lån vi tog för att bygga idrottshall, anlägga fiberkabelnätet och

renovera skolan. 200.000 euro betalas av. Det utgör 400 euro per capita.

Reningsverk

Den största investeringen nästa år är ett reningsverk som byggs på Åva byland nära Gränsvik.

– Om jag säger att det är mitt emot **Mikael Persbrandts** morfars före detta hem, så kanske fler förstår.

Här köper kommunen mark av en privatperson och bygger ett reningsverk under nästa år. Kostnaden beräknas bli 500.000 euro. 200.000 av dem räknar man med att få i landskapsbidrag.

Reningsverket ska ta hand om hela kommunens avlopp.

Protest om smartboard

Att skärgårdens högstadieskolor blir utan de interaktiva skrivtavlor, de så kallade smartboarden, som Svenska kulturfonden delar ut till samtliga andra finlandssvenska högstadieskolor, väcker upprörda känslor hos John Wrede.

En gemensam skrivelse från de åländska skärgårdskommunerna är på gång i saken.

Klara slår ut Mise

I och med budgeten blir det också klart att Brändö ska köpa renhållningstjänster från Klara i Åbo tillsammans med Kumlinge och Vårdö. Samarbetet ska inledas den 1 januari 2009.

Pengaregn

Andra punkter ur den rika budgeten:

■ Anslaget till Mediskurser höjs från 5.500 till 8.000 euro.

■ De ungdomslokaler som används vintertid får hälften av uppvärmningskostnaderna ersatta, upp till 1.000 euro.

■ En pott om 60.000 för enskilda vägar instiftas.

■ Aktier köps i fastighetsbolag som bygger i attraktiva, det vill säga strandnära, lägen.

■ Författarseminarierna "En vind från havet" får anslag igen.

■ Kommunkansliet i Åva renoveras för 56.000 euro.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

En timme med John. Den som lyssnar på en timmes guidning med Brändös kommundirektör John Wrede får gratis hotellrum par eller familjer. Här är han framför skolan som just i dagarna tagits i bruk igen efter renoveringen.

Språkkrav lindras för statsanställda

Språkreglerna för statsanställda på Åland lindras.

I fortsättningen förutsätts inte alla tjänstemän kunna behärska svenska fullständigt. Däremot ska de ha "utmärkt förmåga att använda svenska i tal och skrift" om deras tjänst har högskoleexamen som behörighetskrav. Färre tjänster kommer i fortsättningen att kräva finskakunskaper.

Statsrådet har utfärdat en förordning om de språkkunskaper som krävs av statsanställda på Åland. "Enligt förordningen som träder i kraft

vid ingången av nästa år ska behörighetsvillkor för statsanställda på Åland vara utmärkt förmåga att använda svenska i tal och skrift samt nöjaktig förmåga att förstå finska, om högskoleexamen är behörighetsvillkor för tjänsten i fråga", står det i ett pressmeddelande från justitieministeriet.

Meddelandet fortsätter: "Förordningen lindrar de formella språkkunskapskraven jämfört med vad som nu gäller, då den inte förutsätter att alla tjänstemän fullständigt behärskar svenska. Sökanden skall ändå ha sådana kunskaper som arbetsuppgiften kräver, med beaktande av att

Åland är enspråkigt svenskt". Kraven på språkkunskaperna regleras alltså efter vad tjänsten kräver.

Nödvändigt

Förordningen är, enligt lagstiftningsrådet **Sten Palmgren**, en konsekvens av att de nuvarande bestämmelserna är föråldrade.

– Det var nödvändigt att förnya det här eftersom de tidigare bestämmelserna hänvisade till den gamla språklagstiftningen som är upphävd.

Sten Palmgren berättar att EU-rätten förutsätter att man inte ställer strängare språk-

krav än vad som krävs för arbetet.

– Men skillnaden mot tidigare blir inte så stor.

Men vad är skillnaden då?

– Där måste man gå in på varje enskild tjänsteman.

Två förändringar

Det är inte helt lätt att hänga med i språkturerna. Landshövding **Peter Lindbäck** reder ut begreppen.

– Den ena skillnaden är kravet på kunskaper i finska. Där får vi ingen förändring gällande nivån på kunskaperna. Däremot är det färre tjänstemän som måste ha en nöjaktig

förmåga att förstå finska. Var det till exempel 50 stycken tidigare kanske det blir 30 nu.

Kraven på finskakunskaper är något högre för domare. För svenskan finns andra regler.

– Förut måste samtliga statsanställda ha utmärkta kunskaper i svenska. Där blir det nu en gradering och en anpassning av behovet.

För tjänstemän som jobbar med bland annat myndighetsutövning och kundkontakt kvarstår dock kravet på utmärkta svenskakunskaper.

Lr godkänner

Peter Lindbäck berättar att

landskapsregeringen godkännt förordningen.

– Till syvende och sist gav landskapsregeringen sitt samtycke till den efter år av fundande. Man hakade inte upp sig på graderingar i kunskapen i svenska utan på att det krävdes nöjaktiga kunskaper i finska till vissa befattningar.

De nya kraven gäller vid nyanställningar. Lindbäck säger att förordningen enligt gällande självstyrelselag borde ha tillkommit redan 1 januari 1993.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

ska locka inflyttare

guidning

och middag därtill. Detta erbjudande gäller hela vinterhalvåret för Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Landshövding om språkraven. Peter Lindbäck berättar att samtliga statsanställda på Åland tidigare måste ha utmärkta kunskaper i svenska. I och med en ny förordning lindras nu språkraven. Foto: JONAS EDSVIK

Mera vinter! I går morse låg äntligen ishinnan tunn över Slemmern. Skridskois lär det knappast bli till jul – men kanske, kanske lite snö? Foto: ERKKI SANTAMALA

Bli det en vit jul i år?

Nyan har kollat med tre väderexperter

Några minusgrader och bara en dryg vecka kvar till jul. Hoppet om en vit jul vaknar snabbt till liv bland så väl barn som vuxna som tröttnat på höstrusket – men hoppet hänger på en skör tråd. Och tycks variera en del beroende på vem man frågar.

Ingen av de tre experter – en meteorolog, en väderentusiast och en abborrgubbe – Nyan hört sig för med utesluter i alla fall en vit jul.

Enligt meteorolog **Bengt Fogstedt** vid Meteorologiska institutet i Helsingfors kommer det att bli lite varmare under de närmaste dagarna. Nästa vecka bjuder antagligen på lite mildare klimat med temperaturer kring eller strax över nollstrecket. Så mycket kan han säga. Men när det gäller att sia om julvädret är han lite mer återhållsam.

– Det borde inte vara några större lågtryck på kommande, vilket innebär att det kan komma mindre mängder nederbörd kring juldagarna. Men om det blir i form av snö eller regn vågar jag inte säga i det här skedet.

– Men trenden är ju att vinternarna blivit lite varmare de senaste åren.

Inte hunnit följa med

Väderfantasten **Yngve Påvall** som Nyan gjorde en intervju med i fjol våras har inte mycket mer att komma med.

– Nej, jag har hållit på och flyttat runt så jag har varken hunnit följa med vädret i höst eller följa upp min väderreportering som vanligt.

Utän några fakta att grunda sitt utlåtande på, vågar han ändå gissa att det finns en liten, liten chans att det blir en vit jul.

– Men inte med mycket snö, det har jag svårt att tro.

– Den som minns hur det var på Andersdagen kan kanske få en fingervisning om julvädret. Man brukar ju säga att Anders slaskar, julen braskar.

Anders inte pålitlig

Andersdagen infaller den 30 november, och enligt ordstävvet ska ju julen braska, eller knastra av köld på mer modern svenska, om det är regn och slask den dagen.

Svenska SMHI får varje år frågan om det ligger någon sanning bakom den här gamla ramsan och menar att man rent logiskt nog kan avfärda den som allmäntillgänglig regel.

– I vissa delar av landet är det betydligt större sannolikhet för vinterväder än i andra delar. Det gäller såväl på Andersdagen som på julafton, skriver man på sin hemsida.

Vit jul enligt abborrarna

Nyan ringde också upp en herreman som brukar passa

på att läsa i abborrfenor varje gång han drar upp ett nät. Han är mer optimistisk till att det i år blir den vita julen alla drömmer om, varje år.

– Jag hade visserligen bara honor på nätet häromdagen när jag tittade efter, och dem kan man aldrig riktigt veta var man har, men jag skulle nog säga att det finns vissa chanser att barnen får åka lite pulka på jullov.

– Efter de här vackra dagarna som vi haft nu kommer det först lite oväder och höstrusk, men sen kommer det troligen både sol och lite snö, kanske en tio centimeter. Inte mer än så är jag rädd.

– Men den riktiga vintern kommer först mot mitten av februari. Och den blir inte särskilt långvarig i år.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Fem vill bli intendent för naturvård

Den lediganslagna tjänsten som naturvårdsintendent vid Social- och miljöavdelningens miljöbyrå har sökts av fem personer, två personer bosatta på Åland och tre i Sverige.

De fem sökandena är **Jörgen Eriksson**, som egentligen är biträdande naturvårdsintendent men som för närvarande sköter tjänsten som naturvårdsintendent, **Inkeri Ahonen** som vikarierar Jörgen Eriksson som biträdande naturvårdsin-

tendent, **Samuel Jonsson**, nyutexaminerad biolog från Stockholms universitet, **Kirsi Jokinen**, som gått biologisk geovetenskaplig linje vid Stockholms universitet, samt **Hans Dahlin**, utbildad civilingenjör med inriktning på industriell ekonomi vid Kungliga tekniska högskolan i Stockholm.

Vem som får tjänsten torde enligt Social- och miljöavdelningen stå klart före årsskiftet. (la)

Budgetmöte ajournerades

Behandlingen av budgeten för nästa år inleddes av fullmäktige i Lemland på onsdagen. Mötet ajournerades och fortsätter på måndag.

Kommunstyrelsens budgetförslag slutar på 6,132 miljoner euro. Bokslutet för fjolåret var 5,2 miljoner.

Skatten är oförändrad på 17 procent. I skatteinkomster räknar man med strax under

4,4 miljoner euro, vilket är 0,3 miljoner mer än i årets budget. I landskapsandelar räknar kommunen med 2,5 miljoner mot årets 1,7 miljoner och fjolårets 1,6 miljoner.

Lånesumman skall enligt budgetförslaget ligga på 622.000 euro i slutet av nästa år. Det motsvarar 366 euro per invånare jämfört med årets 408 euro. (ht)

Ålands AX-kod nu standardiserad

Den åländska landskoden AX finns nu upptagen i den uppdaterade versionen av den internationella standarden för landskoder som Finlands standardiseringsförbund SFS rf nyligen har publicerat.

De internationella landskoderna, som består av korta bokstavskombinationer, används för att beteckna länder i till exempel domännamn på Internet och i många länder även framför postnumret i en postadress.

Den åländska landskod AX

godkändes i januari 2002 och har sedan dess använts både som postkod och sedan några år tillbaka även som domännamn. Den finländska landskoden är FI.

Standarden uppdateras kontinuerligt för att ta hänsyn till de förändringar bland världens länder som hela tiden sker. Förutom Åland finns bland annat också Montenegro, som blev självständigt 2006, med i den uppdaterade standardiseringen. (la)

Brandlarm från slöjdsal

Onsdag förmiddag utlöste en uppvärmd gasolbehållare branddetektorn i metallslöjdsalen i Kyrkby högsta-dieskola. Jomala FBK ryckte ut, men kunde snabbt konstatera att det inte låg någon

brand bakom alarmeret.

I går utlöstes det automatiska brandalarmeret på hotell Pommern, men inte heller där var det någon brand som orsakade larmet utan ett tekniskt fel. (la)

Stal cd-spelare från bil

Natten till onsdagen stal någon en cd-spelare och tre bas-

högtalare från en parkerad bil i Jomala Prestgårdenby.

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

Vi firar 1-15 år Gratulerar 40 år

Felix Ferdinand Dennstedt i Jomala Önningsby fyller 1 år i dag, den 14 december. Han gratuleras av farmor.

William Dahlqvist i Godby fyller 1 år i dag, den 14 december. Han gratuleras av mamma och pappa.

Hanna Åkerlund på Knappelstensvägen i Mariehamn fyller 12 år i dag, den 14 december. Grattis på födelsedagen önskar mamma, pappa, Micki och Yezzie.

EVA NORDLUND

Namn: Eva Jeanette Nordlund.
Född: den 17 december 1967 i Brändöby
Bor: i Brändöby.
Yrke: jobbar på posten i Brändö.
Intressen: film och korsord.
Familj: sambo Tommy Öström, dottern Jennifer och sonen Joel.
Födelsedagen: firas med grillfest i sommar. Jubilaren är bortrest på födelsedagen.

Julauktioner gav bra resultat

■ Två julauktioner har hållits i Mariehamns församlings regi.

I S:t Märten kyrka höll Kyrkosyfoöreningen, Klintens syfoörening och S:t Märten syfoörening gemensam auktion den 5 december. Det såldes handarbeten, bakverk och arrangerades lotterier.

Resultatet blev 3.250 euro som nu delas mellan Sjömansmissionen och Finska missionssällskapet.

Den 7 december var det dags för nästa auktion, denna gång i Margaretagården. Det var Sjömansmissionssyfoöreningen som lät sina alster gå under klubban. Behållningen blev jämnt 1.000 euro. (ka-f)

Ny ordförande för FOA-Å

■ Greger Granlund valdes till ny ordförande för FOA-Å (Fackorganisationen för ofentligt anställda på Åland) i måndags. Han efterträder Ulla Andersson som blivit pensionär.

Virpi Andersson är ny styrelsemedlem. Omvalda styrelsemedlemmar är Marita Karlsson, Helge Fredriksson, Henrik Sjöblom, Sigfrid Söderström, Heidi Vuokko och Börje Åhlund.

I verksamhetsplanen för nästa år nämns bland annat medlemsvård. (ke)

Annonsera i den tidning du själv läser!

"Hej pallervantar, ids int jåla..."

PRATSTUNDEN

Ofta i farten. Postutdelare är Marie-Louise Sjögren i Lemland. Det är ett roligt och bra deltidsjobb som hon trivs med. Foto: ANDREAS DIENERT

Hon är nog riktigt rolig fast hon döljer det ganska bra. Annars vore hon inte mamma till snapsvisan som blivit så populär när det festas på Åland, "Hej pallervantar..." ni vet. Åländsk dialekt kan hon minsann fast hon är född i Sverige.

Själv tycker hon det var en himla tur att föräldrarna bestämde sig för att flytta till Åland redan när hon var en liten tulta. Så hon slapp växa upp i Södertälje.

– Pappa är ju hemma från Västanträsk så det var dit vi flyttade när jag var fyra år, berättar Marie-Louise Sjögren, som med facit i hand är mycket nöjd med det beslutet.

Hon tycker livet är riktigt bra nu, efter att ha bott på många olika ställen och flyttat många gånger, känner hon sig hemma i det fem år gamla huset på gården i Norrby.

– Det är mitt tolfte ställe och nu flyttar jag inte mera, säger hon och skrattar. Det är roligt att bo i eget hus och jag har fått ro i kroppen.

Marie-Louise växte upp i Västanträsk, gick i Tjudö lekis och därefter sex år i Pålshöle skola innan det var dags att byta till Godby högskolestad. Efter ett mellanår började hon plugga i Ålands handelsläroverk där hon efter två år gick ut som merkant.

Rederikontor

Yrkeslivet började på rederikontor, först en tid hos Lundqvistrederierna och sedan på Rederi Ab Slites kontor på Strandgatan.

– Där jobbade jag först i växeln och sedan på taxfree, kontorsdelen, berättar hon. Jag trivdes jättebra där och jag var kvar nästan till slutet.

Till nästa jobb gick hon bara tvärs över gatan.

– Jag fick jobb på Chipsens kontor där jag räknade lönerna för Plasto en kort tid. Sen kom jag till Ålandsbanken och jobbade i kassavalvet och i centralkassan. Det gillade hon också.

– Det är roligt att hålla

ordning och reda på saker och ting.

Sedan då, vad hände?
– Sen kom barnen!

Träff i Lemland

Marie-Louise hade träffat Joakim som är jordbrukare i Lemland med potatis, lök och spannmål som största grödor. En mindre och jobbigare specialgröda är havtorn.

– Jag hjälper till när det behövs, när det är upptagnings- och skördetider, berättar Marie-Louise.

Havtornsoodlingen är speciell, hur skötar man den enklast?

– Vi försöker uppfinna nya metoder, men det är inte särskilt lätt, säger hon. Nu klipper vi av kvistarna och fryser ner dem, sedan skakar vi av de frusna bären.

Det går ganska bra.
– Men nog matar vi fåglarna också, skrattar hon. De vet bestämt när bären är mogna.

Ännu har de inte själva börjat förädla havtornen, men funderingar finns.

Hennes dagliga jobb är annars att köra ut post i Lemland, Hellestorp-Västerånga-Flaka-rundan. Det

Fakta/Marie-Louise Sjögren 40 år

Namn: Marie-Louise Sjögren, f Jansson.

Född: den 17 december 1967 i Södertälje, Sverige.

Bor: i Lemland Norrby.

Yrke: postutdelare.

Familj: gift med Joakim, barnen Lucas 12 år och Lisa 9 år.

Födelsedagen: firas med öppet hus lördagen den 15 december klockan 19, på söndagen firar hon tillsammans med de närmaste.

har hon hållit på med sedan hon fick ett vikariat för sju år sedan.

Vet du var alla bor i Lemland nu då?

– Jo, det vet jag nog rätt så bra, säger hon.

Hej pallervantar...

Marie-Louise tycker om att sjunga, hon är med i sångkören Triolen som leds av John-Adam Sjölund och så sjunger hon med Lemlandsflickorna under Mari Sjölands ledning.

Det händer också att hon skriver egna sånger till särskilda tillfällen. Som till det åländska snapsvismästerskapet härom året. Det är Marie-Louise som är mamma till visan "Hej pallervantar ids int jåla..." en rolig och riktigt åländsk snapsvisa på dialekt. Och den vann hon med!

Har det inte blivit några flera?

– Nej, den succén kan jag inte göra om, säger hon och skrattar. Det är Lola Karlsson mycket bättre på.

Men får hon tag i rätta tråden och blir inspirerad blir det alltid något, till exempel till födelsedagsuppvaktningar och liknande.

Politik har hon inte gett sig in på, det tycker hon andra är bättre på och att sitta på möten är inte hennes melodi. I stället är hon ganska pysslig av sig och är med i en junta som faktiskt handarbetar på sina träffar var tredje vecka.

Det händer också att hon reser någonstans ibland tillsammans med familjen.

– Men det är faktiskt bra hemma!

MAJ-LEN LINDHOLM
maj-len.lindholm@nyan.ax
tfn 528 449

DÖDA

Vår käre

John Ragnar Björkvall

* 5.2.1918
† 6.12.2007

Gud märker när stegen blir tunga
och matta den älskades drag
Han ser då krafterna svika
och svaga blir hjärtats slag
Då öppnar han kärleksfullt famnen
och kallar den trötta till sig

Hildeborg
Jan-Olof
Yngve och Alice
Mildred och Johnny

Tack farfar och morfar för din omsorg

Barnbarn och barnbarnsbarn

Jordfästningen sker i stillhet

Ny på Åland
☆☆☆

Den här flickan föddes den 11 december kl 17.33 med vikten 3.900 gram och längden 49,5 cm. Föräldrar är Lotta Biskop och Roland Ahinko i Mariehamn. Foto: ERKKI SANTA-MALA

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

”Ja, tack, jag klarar mig utan kaffe. Men jag klarar inte att ni talar om ett nytt serveringskoncept.
MERETE MAZZARELLA i Hbl om Finnairs Stockholmsflyg

Smaker, dofter kan ersätta ord

Vivi-Ann Sjögren ser maten som en nyckel till andra kulturer

I "Vivi-Anns kök" finns mat från nästan hela världen. I går var Vivi-Ann Sjögrens i Mariehamn för att signera sin nya bok.

– Med maten kan man förmedla sådant som det inte finns ord för, säger hon när Nyan stjal till sig en pratstund mellan bokköparna på Lisco.

I sin matruta i Nyan uppmärksammade Harriet Tuominen för ett tag sedan Vivi-Ann Sjögrens kokbok, där recepten är många och ofta exotiska, men ändå prövats ut i mera närallgiggande miljöer, bland annat hos Solveig Mörn här på Åland.

Harriet Tuominen tycker att Vivi-Ann är suverän, att hennes sätt att skriva om mat gör det hela så enkelt. Ett recept som kanske har exotiska rätter blir lätt att laga eftersom författarna ofta översatt det till nordiska ingredienser.

Användbar

Vivi-Ann Sjögren har tangerat mat i flera av sina böcker, men det är nu första gången som hon skriver en egentlig kokbok. Och det har alltså blivit en bok som inte bara bjuder på ögongodis utan som är praktiskt användbar. Mer än sjuhundra recept innehåller den.

– Och det är bara sådant som är gott, säger Vivi-Anne med ett skratt.

Det hon menar är att boken inte är den typen av kokbok som innehåller allt, från grunderna i kokkonsten till festmiddagarna, utan en bok med endast det bästa av det bästa.

Öppnar möjligheter

– De flesta recepten har jag ju hittat på själv, men jag har försökt göra dem så att de öppnar möjligheter till egna variationer. Därför har jag också strävat efter att göra dem korta och enkla.

Författare. Vivi-Ann Sjögren talar både glatt och engagerat om mat. I sin kokbok har hon samlat en mängd användbara recept som hon själv testat. Foto: JONAS EDSVIK

Men du har också tidigare skrivit om mat från många olika kulturer. Vad vill du säga med det?

– Jag ser maten som en nyckel till andra kulturer, en av de bästa nycklarna faktiskt. Maten kan förmedla och förklara sådant som man har svårt att beskriva med ord. Och ju närmare matens ursprung, själva råvarorna, naturen och odlingen man kommer desto mer får man förklarat. Att få komma in i ett kök, se hur maten tillreds, kanske själv få hjälpa till att skala en rotfrukt som man inte tidigare använt eller rensa en okänd fisk är som att öppna ett fönster. Man börjar

förstå vad andra människor tänker och känner. Man har kanske inte orden men i stället öppnas andra sinnen.

Hon beskriver maten som en av de bästa inkörsportarna, inte bara till andra kulturer utan också till historia och geografi.

– Och mat är ju ett grundläggande behov för oss alla, något som vi behöver varje dag.

Kan lära sig

All mat gillar man kanske inte när man smakar den första gången, det finns smaker och rätter som känns främmande.

– Men man kan lära sig att tycka om också främmande

smaker. Jag har till exempel satt mig i sinnet att lära mig att tycka om de västafrikanska "klibbpuddingarna". Jag skall äta dem till dess jag börjar känna smakskillnaderna.

Självbiografiskt

Vivi-Ann Sjögren, född i Esbo där hon också bor i dag, har skrivit en lång rad böcker. Senast har hon i romanerna "Kattens ansikte", "Lasses kiosk" och "Liten fru i litet hus" berättat om sitt eget liv.

Blir det någon fortsättning?

– Jag har beslutat mig för att det inte skall bli det, men det beror sist och slutligen på vad det som finns inne i mig beslutar sig för

att skriva. Jag planerar inte så mycket utan låter texterna växa inifrån.

Ny roman på gång

Dock avslöjar hon att ett annat romanmanus är under arbete.

– Man borde väl inte säga sådant på förhand, men det är nu så att min kropp numera har behov av att göra en bok varje år. Att det skall komma en bok på hösten är ungefär som att björkarna får löv varje vår. Blir det ingen bok så känns det som om om julafton uteblev, säger hon och tar sig an signeringen av ännu en bok som sträcks fram.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Julskiva med kraft och märg

"Jul"

(FLRÖ 1) CD med damgruppen Flera röster. Musikalisk ledning: Sara Kemetter. Piano: Kaj-Gustav Sandholm. Inspelning: Jampa Jansson/Studio 2 2007

Musik

Det har gått inflation i julskivor. Det rikliga utbudet är kanske i och för sig en rike-

dom, men problemet är uppenbart en fråga om innehåll.

Den n:te sorteringen av "de populäraste julsångerna" är bara inte en idé med bärkraft. Nytt material, nya vinklingar och nya klanger behövs.

God kompromiss

Flera rösters "Jul" bjuder på en god kompromiss.

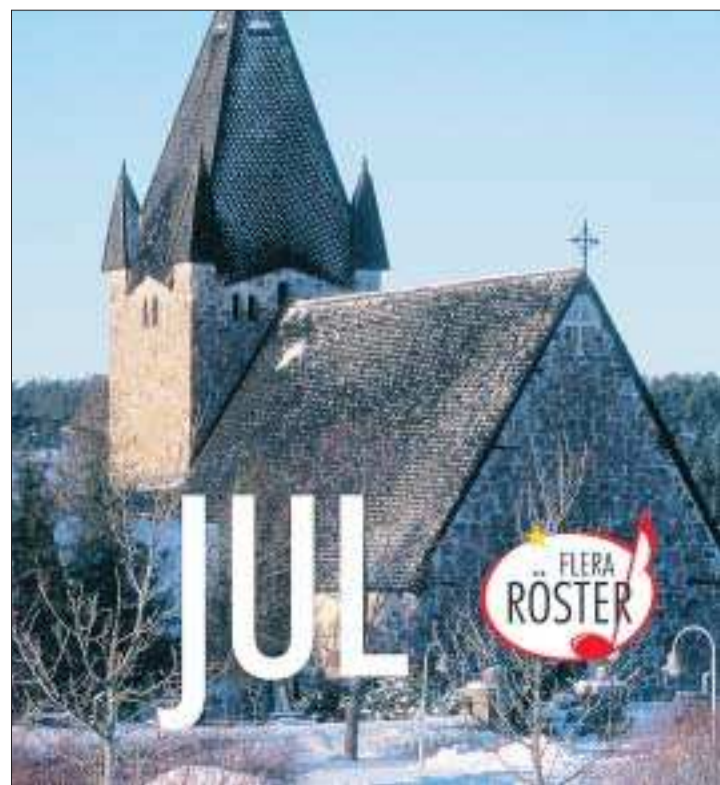
Den "traditionella" stämningen byggs på linjen "In dulci jubilo"/"Jul, jul strålande jul" och så ger men litet extra lyssnarnöje med Pablo Casals (!) "Nigra sum" eller de klingande klockorna i "Carol of the Bells". Lokala inslag saknas – och det kan man ställa sig frågande inför.

Fin dynamik

Urvalet läggs upp med klädsam återhållsamhet. Det är enkla arr där solo a capella och pianoackompanjemang anger gränserna. Just den här enkelheten ger den säkerhet som i sin tur resulterar i det fint avklarnade i dynamik, tempoval, diktion och inlevelse.

Klangen i en damgrupp på nio röster är ingen ny företeelse. Det som slår mig är dels känslan av kraft i sången, dels av märg och en "mörk" lyster i ljudbilden. Detta är uppenbart frukten av gott arbete med gott material.

Inspelningen visar övertygande upp balansen i gruppen

Julskiva. Jul, heter Flera rösters julskiva med Finströms kyrka på omslaget.

– och handskas varligt med ekoknappen.

I allt ett stämningsskapande

element som det är lätt att rekommendera.

ÅKE GRANDELL

Med Luciakonsert i Jomala kyrka

avslutar Ålands musikinstitut traditionsenligt sin hösttermin söndagen den 16 december kl.19.00.

Programmet bjuder på traditionell julmusik för kör, orkester och sångsolister. Nya arrangemang har gjorts för institutets körer och orkester av Kjell Frisk.

Årets medverkande är rekordstort. Barnkören, Singoalla, Capella Vocalis och Voces Alandicae samt ett antal solister står för det vokala inslaget. Kammarorkestern ackompanjerar och spelar även ett eget stycke. Folkmusikgruppen Polkan går deltar för första gången. I programmet ingår ett stort luciatåg med Ålands Lucia i spetsen.

Lärarna på Ålands musikinstitut önskar alla en fröjdefull jul och hälsar allmänheten varmt välkommen till konserten. □

Skådespelaren Pekka Sonck

får beröm av recensenterna för sin rolltolkning i Charles Dickens "En julsaga" som just nu spelas med stor framgång på Wasa Teater. Hufvudstadsbladet skriver att det är lätt att tycka om huvudpersonen, cynikern och misantropen Ebeneser Scrooge (som spelas av Sonck). Enligt recensenten Maria Sandin gör Sonck rollen "genommänsklig, utan minsta tillgjordhet, men med pikanta små egenheter, t.ex. lustig benförling eller ett ovanligt smittande skratt – när tvärviggen väl övervunnit sin värsta motvilja mot glada ting." □

Ung julmusik i Finströms kyrka

blir det på tisdagen, den 18 december kl. 19 med ungdomskören Unisona under ledning av kantor Guy Karlsson. Unisona, som är en kör på tio medlemmar i åldrarna tio till 13 år, bjuder på ett varierat program med kända julsånger. Även soloinslag ingår i konserten.

Gäst vid julkonserten är dessutom damkören Stellaria, även den verksam inom församlingen. Stellaria, som också leds av Karlsson, framför fyra sånger. □

Lykke Pörtfors blir ny projekt-

koordinator vid Nordens Institut på Åland. Lykke Pörtfors är fil.kand och arbetar för tillfället som kulturkonsulent vid Ålands landskapsregerings kulturdelegation. Tjänsten hade 25 sökanden varav 14 från Åland, sex från Finland, fyra från Sverige och en från Danmark. Lykke Pörtfors efterträder Lena Nyman som går vidare till nya utmaningar vid Högskolan på Åland som internationell koordinator, skriver institutet i ett pressmeddelande. □

RIMSTUGA

Har du svårt med rimmet till klappen?
Kom till oss så hjälper vi dej med lappen!

Våra experter

Tua Åström och Leo Löthman
finns på plats i Ålands museum
söndag 16 dec kl. 12-14

Vi bjuder på glögg och pepparkaka

Att vara på god väg

– en pilgrimsvandring genom Frankrike och Spanien

”På god väg”

av Tom Tiainen, Fontana media, illustrerad med teckningar av författaren, 188 sidor.

Litteratur

Pilgrimsvandringar upplever en renässans. Nu ska vara och varannan människa gå och gå och gå. Eller cykla. Målet är Santiago de Compostela i Spanien – eller lika mycket att lära känna sig själv.

Många böcker i ämnet har kommit ut de senaste åren. På nätet finns mängder av bloggar från personer som provat på pilgrimslivet.

Tankarna viktiga

Det är med glädje jag konstaterar att denna lilla bok hör till de bättre, för att inte säga bästa. Bara på omslaget märks att författaren har en andlig och komplex inställning till pilgrimslivet. Pärmerna är en skuggbild av en gammal kyrkoportal med både Jesus och dödsynder som tonar ut i ett landskap med ett ensamt träd och en ensam vandrare.

Det finns tankar som gör

På vandring. En port i St Jean Pied de Port. Illustration: TOM TIAINEN

vandringen viktig. Det är lika mycket i tankarna som på vägarna som vandringen sker.

”Min vandring handlar inte enbart om att komma framåt utan om att vara på vägen”, skriver författaren.

Meditativ

Tom Tiainen gästade nyligen Mariehamn och presenterade då sin bok. Han har åländska

vänner och verkade hemmastadd i Margaretagården.

Till vardags är han lärare i Karleby, en gift fermbarnsfar. Vandringen som gjordes i etapper under 2006 och 2007 företedde han ensam, men han skaffade sig många nya vänner utmed vägen.

I boken skildras dag för dag, steg för steg, upplevelser, besvär, glädjeämnen. Många tillfälligheter beskrivs ingående, som om det var meningen att just det och det skulle inträffa på vägen. Lite för mycket ”hokus pokus” skulle en kyrkans man av den gamla sorten säkert tycka.

”Enkelheten i vardagsrytmen hjälper till att göra pilgrimsvandringen meditativ. Efter en vecka kommer jag in i en rytm som styrs av det nödvändiga. Valen är enkla. Jag känner mig fri trots att alternativen är så få, eller kanske just därför.”

Teckningarna är fina. Boken ger lust att pilgrims-vandra.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Ring och tipsa!
0457-313 4444

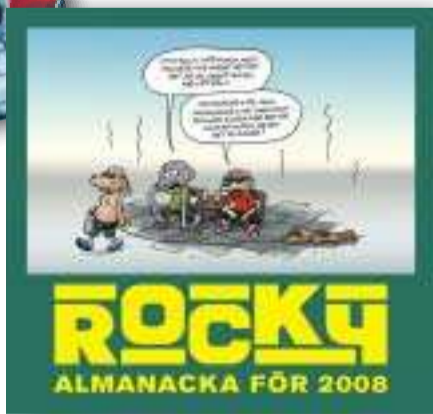
ROCKY

med Nyankortet

Passa på att köpa uppskattade julklappar till specialpris på Mariehamns bokhandel!

Rocky volym 13
16,- (19,80)

Rocky
almanacka 2008
16,- (19,80)

i samarbete med

MARIEHAMNS BOKHANDEL
Torggatan 14, tel 19 745

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden? Du får hem Nyankortet direkt när du tecknar en fortlöpande prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på www.nyan.ax/nyankortet

Wu Chinese Massage & Acupuncture Center

ALLA DAGAR KL 10-19. Välkommen!

ÖPPET HUS söndag 16/12 kl 11-15
-10% på alla behandlingar och presentkort som köps under söndagen. Presenter till de första 50 gästerna. Vi bjuder på kaffe, te, juice och kakor

Bokning och avbokning minst en dag före behandling via e-post: wulin@aland.net, sms till 050 5568016, tel 42 558.
Vid ej avbokad tid debiteras 50% av behandlingspriset.

NORRAGATAN 6B 11, MARIEHAMN

JICKENS JULKALENDER

Lucka 11. Julskinka: 1596, 3416. Övriga: 266, 1223, 1354, 1597, 1782, 2173, 2305, 2402, 2809, 2959, 3145, 3470, 3943, 4389. Toppvinst: 2956.

Lucka 12. Julskinka: 1336, 3996. Övriga: 189, 248, 371, 389, 553, 1176, 1539, 2264, 2475, 2697, 3830, 3883, 4102, 4109. Toppvinst: 2625.

Lucka 13. Julskinka: 2297, 3744. Övriga: 991, 1019, 1217, 1241, 1752, 2029, 2284, 2468, 3196, 3814, 3818, 3871, 4089, 4137. Toppvinst: 1318.

Lucka 14. Julskinka: 1010, 1575. Övriga: 190, 439, 463, 496, 655, 1068, 1163, 1274, 1385, 2197, 2786, 3782, 3784, 3800. Toppvinst: 359.

SONY

Prisvärda kameror!

SONY SR-52 FILMKAMERA MED HÄRDISK

- 30 Gb hårddisk
- 2,7" pekskärm
- 25x optisk zoom

579€

PRISVÄRD!

SONY H7

- Lithium batteri
- 8 milj pixel
- 2,5" skärm
- 15x optisk zoom
- Bildstabilisering

369€

SONY H9

- Lithium batteri
- 8 milj pixel
- 3" vridbar skärm
- 15x optisk zoom
- Bildstabilisering

439€

Sony Ericsson W-200i

- Walkman mobil
- VGA kamera

129€

Sony Ericsson W-610i

- Bluetooth
- 2 Mega pixel kamera

239€

Inkl 512 Mb minneskort

GEFOTO
Gerhard's Foto Ab

Sittkoff Torgg. 13 A • tel 018-14 623 • vard 9-17 • lörd 10-14

www.gefoto.fi

Luciamorgon glimrade

– Klart att vi är stolta. Det är en söt flicka, säger Ålands lucia Maria Koskinens farföräldrar Therese och Eino Koskinen strax innan luciataget skrider in.

Det är tidig luciamorgon och för första gången lussar man inte bara för lucians föräldrar utan har bjudit in familjerna till Folkhälsans café.

– Nu kommer de, viskar någon och mörkret blir ljust.

Ett tjugotal familjemedlemmar kom till café Vreten för att se på sina döttrar och syskon i luciataget. Mycket sömn verkar det inte ha blivit i familjerna under natten.

– Vid fyratiden var jag upp och kollade att hon inte försovit sig, säger Yvonne Helén som är mamma till tärnan Emma Helén.

En timme senare steg Emma upp och då vaknade mamma för andra gången.

– Hon sjöng och duschade och då vaknade jag förstås.

Många övningar har försiggått luciadagen.

– Men Emma har haft roligt hela tiden. Att sitta här nu och vänta är kul och annorlunda.

Ljusklara hägring. Luciataget lussade igår morse för sina familjer på café Vreten.

På känn

Också Therese och Eino Koskinen tycker det är fint att sitta och vänta på luciataget.

– Vi är inte nervösa.

Trodde ni att Maria skulle bli lucia?

– Nog önskade jag, men man vet ju aldrig, säger Eino.

– Visst hade jag det på känn, om jag skall vara riktigt ärlig, säger Therese.

Tuff början

Då lucia med tärnor skrider in i salen stiger nästan alla föräldrar upp i ren iver. Fotoblixtrarna smattrar och stolarna skrapar. Tåget sjunger tre sånger, utan att någon nervositet syns, och skrider sen ut igen.

– Jag var inte nervös, vi är så

trygga i vår grupp, säger lucia Maria Koskinen.

Mest ser hon fram emot kröningen i kyrkan och tåget genom stan.

Luciamamma **Ann-Katrin Mörn** pratar medan hon sätter på sig kappan. Det är bråttom till nästa ställe.

– Vi skall till sjukhuset nu och vara där ganska länge. Det är en ganska tuff början på dagen för det blir mycket känslor på sjukhuset, långt och tungt men mycket uppskattat av alla i luciaföljet.

Text: KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Farmor och farfar. Eino och Therese Koskinen är Lucian Maria Koskinens farföräldrar.

Vaknade klockan fyra. Yvonne Helén är mamma till tärnan Emma Helén. Yvonne vaknade redan fyra igår morse och kollade om dottern försovit sig. Med på bilden också Emmas pappa, Jan Helén.

Värmande fantasi.

Lantbruksskolan må ha få elever men fantasi finns det så att det räcker. Ett monsterdraget slott hade Lantis elever skapat.

Värmande skratt. Människorenar, dragspelsmusik och sommarvisa i en optimistjolle. Kan man annat än dra på mun åt Mariehamns seglarförenings påhitt?

Värmande leende. Sist i tåget kom ljusspridaren själv med sina tärnor. Maria Koskinen log så att det riktigt värmdes i kylan.

Luciatåg med humor

Oj, oj, oj vilken stämning det blev i går kväll då årets luciataåg drog genom staden.

Gatorna var fulla med folk och tåget bjöd på alla ingredienser från glitter och ljuseffekter till skoj och humor.

Frosten nöp till ordentligt

i kinden och andedräkten ångade utanför kyrkan där en massa stora människor och en massa små lucior stod och väntade på att riktiga Lucia skulle skrida ut efter fullbordad kröning.

Då hon väl satt i sin vagn, dragen av hästarna Alma och Wilemon, gavs signalen för att det långa luciataget kunde

starta. Det drog en susning genom publiken på Ålandsvägen, nu kommer det, nu kommer det!

I år var tåget längre än i fjol, kunde en av funktionärerna på gatan berätta, sammanlagt 18 ekipage hade ställt upp. Det fanns traktorer, grävmaskiner, brandbilar, jänkare och flytetyg. Visst, ni läste rätt

- i tåget deltog både en optimistjolle och en "bark".

Det fanns rullande tält, hästar och åtminstone 32 hundar. Det fanns en massa människor utklädda till lucior, stjärngossar, snögubbar, renar och det fanns både rökeffekter och ljuseffekter.

I många ekipage bjöd man på klingande julvisor men

det bredaste leendet kom då Mariehamns seglarförening passerade sjungandes "Ljuvlig är sommarnatten" till dragspelsmusik.

Slutdestinationen blev som vanligt Torget där det bjöds på underhållning innan årets bästa ekipage utsågs. I år var det Jomala och Strandnäs frivilliga brandkå-

rer som kammade hem den äran för ett ekipage med en snöskulptur.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Här är läsarnas luciabilder

Åland vimlade av vackra, stämningsfulla, roliga, söta och glatt sjungande luciatåg under gårdagen.

Det var många som ville dela med sig av sitt luciafirande i Nya Åland. Bilder kom in från alla vädersträck och bland lucior och tärnor fanns också andra trevliga figurer, som stjärngossar och tomtar.

Stolt lucia i Finström. Pålsböle skolas lucia Frida Wikman. Foto: PRIVAT

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Lussat för mommo. Vilma Källroos pustar ut i famnen på mamma Anette efter att hon just har lussat för mommo och moffa i Finström Emkarby. Foto: DAN KÄLLROOS

Tåg i Jomala. Träningsundervisningen i Jomala hade flera luciatåg. Det här bestod av, från vänster, Robert Dahlström, Agnes Björklund, Hilda Gustafsson, Carolin Fellman och Erik Jansson. De gick runt och lussade för andra elever i träningsundervisningen. Foto: ULLA AHLROTH

För föräldrarna också. Lucian vid Yternäs skola heter Ronja Muruganand och de två tärnorna som syns på bilden är Majja Engblom (till vänster) och Matilda Eriksson (till höger). Gun Karlsson vid skolan berättar att det var en väldigt stämningsfull luciamorgon med mycket vacker sång. Det är årets sexor som har i uppgift att lussa för skolan, den klassens föräldrar är också inbjudna till luciamorgonen. Foto: GUN KARLSSON

Ljusdrottning i ÖHS. Övernäs högstadieskolas lucia heter Mikaela Johansson och sjöng tillsammans med sina tärnor. Foto: RICKARD MUNSTERHJELM

Maffigt på scen. I Vikingaåsens maffiga luciatåg är det årets sjätteklassare som uppträder. Foto: KRIBES FOTO

Vackert i lyceet. Ålands lyceum lucia heter Ida Eriksson och poserar här med sina fina tärnor. Foto: PRIVAT

Orange klassen. Den orange klassen vid träningsundervisningen i Jomala hade eget luciatåg. Det är Daniel, Magdalena, Emelie, Julia och Andreas som lussar. Foto: PRIVAT

Också i Kumlinge kyrka. Kumlinges lucia Sophie Johansson och hennes tärnor hade digert program på luciadagen. Desiree Johansson berättar att gruppen sjöng så vackert, först i Kumlinge skolas matsal och sedan för de äldre på Annagårdens äldreboende. Sophies morfar fick också ett hembesök av sitt barnbarn. I går kväll uppträdde luciatåget i kyrkan. Foto: PRIVAT

Luciafirande i Lumparlands skola. På bilden från vänster syns tärnorna Anna Nygård (skymd), Ellen Mattsson (skymd), Emma Eriksson, Jessica Sjölander, lucia Katja Thodén, tärnorna Hanna Lundberg, Rebecca Svenblad, Jessica Stenberg, Leila Hill och Erica Carlsson. Stjärngossarna heter Anton Alm (skymd), Henrik Nygård (skymd) Filip Särs, Elias Lax, Jonathan Sjöwall, Samuel Nordberg, Nick Tamminen. Foto: AGNETA WILHELMS

I Uppsala. Amanda Mattsson 2,5 år lussar på Akademiska sjukhuset i Uppsala. Foto: MICHAELA MATTSSON

Förväntansfullt. Skolans lucia Sarah Johansson med följetåg uppträdde i Ödkarby skola. I år var det årskurs 6, tillsammans med deras klasslärare Ulla Broberg och skolans rektor Christer Svedmark, som stod för programmet. I aulan väntade förväntansfulla elever, personal, föräldrar och övriga gäster på luciatåget. Programmet uppges ha varit mycket fint och stämningsfullt och bestod av verser och vacker sång. Efteråt bjöd Lucia med följe på glögg och pepparkakor i skolans matsal. Bakom lucia Sarah syns, från vänster, tärnorna Linnea Mattsson och Desirée Rosenberg. Bakom från vänster skymtar Veronica Lindholm och Jennie Nyman. Foto: PETER SALMINEN

Jössebos luciatåg. Daghemmet Nyängens jössar lussade även på Tekniska verken i Mariehamn. Tärnorna från vänster är Amanda, Alexandra, Elly, Jana. Foto: UFFE GUSTAVSSON

Hälsning från Chipsen. "Chipsens söta lucia" kom till Nya Åland via mms.

Från sexan. Södersunda skolas lucia går i år i årskurs 6 och heter Emmeli Mattsson. Foto: PRIVAT

Stjärna på yrkesskolan. Tärnorna Åsa Karlsson, Linnea Dahl, Rebecca Nyroos, Michaela Erikson, Sofia Olander, Julia Lindström och lucian Johanna Erikson (Johanna Holmström är skymd) spred stämning på yrkesskolan. Foto: HANNA HÄGGBLM

Fullt i Strandnäs. I Strandnäs skola är det årskurs nio som lussar och man besökte även Odalgården. Lucia heter Emelie Welin. Foto: PRIVAT

Tomtestöd på naturbruksskolan. Med julgranen i centrum sjöng Naturbruksskolans lucia, som heter Jhanina Eklund och kommer från Mariefhamn, tillsammans med tärnor och tomtar. Foto: BRITTA NYMAN

Sjöng på Hemgården. Barnen från Geta skola uppträdde även på Hemgården. I luciatåget syns Daniel Enström, Tim Rosten, Aina Strand, Rebecca Simonsen, Abigil Berndtsson, Ida Jansson och Nicole Eker. Foto: MARIE-LOUISE SAMUELSSON-CARLSSON

GHS på företagsbesök. Godby högstadiums lucia med följe sjöng även för de anställda på Optinova på förmiddagen. Foto: ANN-CHRISTIN LUNDBERG

Diktläsning i KHS. Lucian vid Kyrkby högstadium heter Jeanette Karlsson. Hon flankerades av många tärnor och stjärngossarna Henrik Nurmi och William Ramsdahl. Skön sång och diktläsning bjöds publiken på. Tåget hade två föreställningar, en för Kyrkbys elever och sedan en för Träningsundervisningens elever. Foto: PRIVAT

Trippelljus för Timjan. Källbo skolas lucia heter Timjan Åkerholm. Källbo ligger i Finström Godby. Foto: PRIVAT

Firade med ljus utan eld. Syskonparet Alva, 1 år, och William, 3 år, Johansson var finklädde som lucia och pepparkakspojke. Foto: BERNT JOHANSSON

Extra långt i Sund. Luciaföljet var ovanligt långt i Sunds skola då det förutom lucian Pia Ek, tärnor och stjärngossar även bestod av tomtar och barnkören. Foto: PRIVAT

Morgonpigga på dagis. Daghemmet Solbacken på Vårdö började sitt luciafirande redan 08.00. Foto: PRIVAT

Aktivt sjömanståg. De studerande på hotell- och restaurangprogrammet på sjömansskolan lussade både på skolan, Vikning lines båda kontor och på Röda Korsgården. I tåget ingår Alexander Andersson (bakom stjärnan), Elin Karlsson, Natalia Styrström, Cecilia Karlsson, Lucia Sanne Manelius, Cecilia Blomberg, Matilda Fagerholm, Michaela Östman och Ville Enberg. Foto: MONA SJÖSTRÖM

I Mångstekta. Lucian Emma vid kaffebordet i arla morgonstund i Sund Mångstekta. Foto: CHRISTINA PENGEL

Gottby dagis. Det kan aldrig bli för många lucior i samma tåg. På bilden från Gottby syns Filipa och Felicia Holmberg, Sandra Törnqvist och Adina Renlund. Foto: PRIVAT

Stort i Lemland. Lucia Rebecka Eriksson hade gott om både tärnor och stjärngossar i sitt följe vid Lemlands grundskola. Foto: DAN MOVALL

God Jul & Gott Nytt År!

Jag vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Synskadade
Maj-Lis Johansson

Vi vill önska släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

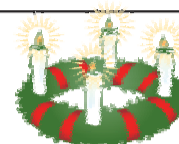
genom en inbetalning till
Ålands Barnfond
**Ingrid, Fredrik,
Emily och Andreas**

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Cancerförening
Dagny och Sven Nordberg

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

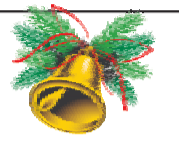
genom en inbetalning till
Rädda Barnen
Fia och Laine

Jag vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Rädda Barnen
Marita på Sundblomsgränd

Jag vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Sjöräddningssällskap
Kaj Porko

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Diabetesföreningen på Åland
Mikael Wilhelms

Vi vill önska släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Barnfond
**Christina, Hanski, Erika,
Elin och Alina**

Vi vill önska släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning
till Ålands cancerförening
**Chris, Ingmar, Markus,
Malin och Mats Jansson**

Vi vill önska släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Barnfond
**Siv, Lasse, Elin,
Hannes och Anton**

Jag vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Hörselförening
Kjell Sipinen

Vi vill önska
släkt och vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

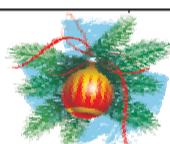
genom en inbetalning till
Ålands Lungskadeförening
Viola och Olof

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

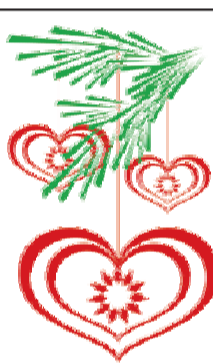
genom en inbetalning
till Rädda Barnen
Gunn-Britt och Bjarne

Jag vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Barnfond
Märtha Sandlund

Jag vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Cancerfond
Irma Knaapi

Vi vill önska släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

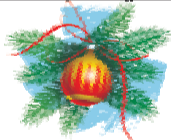
genom en inbetalning
till Ålands Cancerförening
**Inger och Bill
på Gumsbacken**

Vi vill önska släkt och vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Barnfond
**Annette, Nisse,
Gustav och Arvid**

Vi vill önska släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning
till Ålands Cancerförening
**Mia och Kevin Andersson
Tom och Anni Eckerman**

Vi vill önska släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Diabetesföreningen på Åland
**Leif och Eva
på Skötbåtsvägen**

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Röda Korset
Gretel och Erik Henriksson

Jag vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Cancerförening
Solveig Sundman

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Cancerfond
Ros-Marie och Wainö

Vi vill önska släkt och vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Ålands Barnfond
**Perra, Christina
Johanna och Jonathan**

Jag vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning
till Röda Korset
Lennart "Pip" Jansson

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

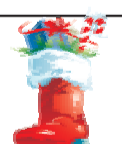
genom en inbetalning till
Ålands Djurskyddsförening
Rune, Gun, Ida och Anton

Jag vill önska en
**välsignad julhelg och
ett välsignat nytt år**

genom en inbetalning
till Hoppets Stjärna

Sylvia Jansson

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning
till Ålands Cancerförening
Karl och Hjördis Lindberg

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Hoppets Stjärna
Ragnhild och Holger Kalman

Jag vill önska mina söner
med fruar och barn
och goda vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

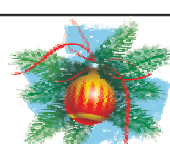
genom en inbetalning till
Kobba Klintars vänner
Mary Hallman

Vi vill önska alla vi känner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning
till DUV
**Greta Björke
Mona och Erik Rosenholm**

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

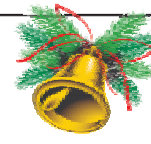
genom en inbetalning till
Ålands Cancerfond
Hilding och Ros-Marie

Vi vill önska släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning
till Ålands Cancerfond
**Bo, Diana,
Thimmy och Mathilda**

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning till
Diabetesföreningen på Åland
Sven-Erik och Ulla Alm

Vi vill önska
släkt & vänner

**God Jul &
Gott Nytt År**

genom en inbetalning
till Ålands Cancerförening
Sola och Raymond

Stadsstyrelsen godkände parkeringspolicy

Mindre trafik, fler parkeringsplatser

Under ytan. Här, mellan stadsbiblioteket och nya Alandica kommer staden att bygga en parkeringsplats. Nu föreslår parkeringskommittén att man också bygger en parkeringsplats under jorden. Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

Staden skall gå in för en policy att minska biltrafiken i absoluta centrum och samtidigt satsa mera på underjordiska parkeringar.

Bland annat det föreslår den kommitté som har tittat närmare på parkeringslösningar för stadens centrum.

Stadsstyrelsen tillsatte våren 2006 en kommitté som fick i uppdrag att försöka hitta lösningar på parkeringsproblemen i stadens absoluta centrum.

I går behandlade och godkände stadsstyrelsen kommitténs slutrapport.

Kommittén, som har bestått av både stadspolitiker och representanter för fastighetsägarna i centrum, presenterar en lång rad förslag.

Under Magazin

För att lösa behovet av parkeringsplatser föreslår man att staden tar initiativ till att förhandla med olika berörda om att förverkliga underjordiska parkeringsanläggningar. Med begreppet berörda avses i första hand tomtägare men också andra intressenter som till exempel landskapsregeringen.

En av de parkeringsplatser som föreslås skulle ligga under jorden mellan Alandica och biblioteket med möjlighet att utvidgas under biblioteksplatsen. En annan under Magazin och närliggande tomter. En tredje som en utvidgning av parkeringsgrottan under Sittkoffs.

Erbjuda infarter

För att allt detta skall kunna förverkligas bör staden anta en policy där man uppmuntrar till lösningar med underjordiska parkeringar. Det kan staden göra bland annat genom att erbjuda infarter och

Ny logo. Ett typsnitt med maritim känsla har stadens nya logo som är en del av en större grafisk profil. Bild: BRITT-MARIE TRENSMAR

ställa gatu- och annan mark till förfogande.

Kommittén anser också att staden kunde lätta upp normerna för kontor i centrum. I dag är normen 3 bilplatser per 100 kvadratmeter, kommittén tycker att den kunde vara 1 bilplats per 40 kvadratmeter. Dessutom anser man att samtliga fastighetsägare bör behandlas lika och att staden därför skall kräva att landskapsregeringen åtgärdar sitt behov av flera parkeringsplatser.

Utvärdera effekt

Kommitténs förslag att införa P-skiva har redan förverkligats, nu föreslår man övervakningen skall bli effektivare och att stadens skall utvärdera vilken effekt skivan har.

Stadsstyrelsen godkände kommitténs förslag dock med reservationen att varje underjordisk parkering kommer att behandlas som ett skilt ärende om och då det blir aktuellt. På tisdag skall stadsfullmäktige titta närmare på rapporten.

Ytterligare utvärdera

Den kontroversiella frågan om utvidgningen av Mariehamns begravningsplats var också uppe på föredragningslistan i går. Men stadsstyrelsen bordlade frågan om stadsplanen för att ytterligare utvärdera de olika alternativen.

Inspirationsskälla. Den här texten har fungerat som inspiration till det typsnitt som staden kommer att börja använda sig av. Bild: BRITT-MARIE TRENSMAR

Den minst lika kontroversiella frågan om ett nytt Medisavtal mellan staden och samarbetskommunerna återmitterades till Medis bland annat med kravet om det i klartext i avtalet bör framgå att mariehamnarna inte skall betala mera för att andra kommuners invånare går på kurser.

Ny logo

Stadsstyrelsen godkände också en ny grafisk profil för staden. Profilen, som har tagits fram av projektledaren för Maritima Mariehamn, Britt-

Marie Trensmar, är ett omfattande projekt som består av flera olika detaljer.

Nya Åland presenterar i dag stadens nya logo för bland annat brevpapper och kuvert, en logo som är gjord med ett typsnitt som är klassiskt och som, enligt Trensmar, har en maritim känsla.

– Det är ingen trendig dagslända utan ett klassiskt typsnitt som kommer att stå sig många år framöver, säger Britt-Marie Trensmar.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Sälj det du inte behöver
med en annons
i Torget
NYHET! Ladda upp bilder på hemsidan
torget.ax
Ålands största köp & säljmarknad

Julklappar till alla!

SNOWREACER Stiga från **59,-**

PULKOR från **7⁹⁰**

BOXARSÄCK & HANDSKAR
20 kg säck **69,-**
Handskar **35,-**

STEGRÄKNARE för gästavar
Silva från **39,-**

STEGRÄKNARE Silva från **16⁵⁰**

KOMPASSER Silva från **14⁶⁰**

GÅSTAVAR Exel från **29,-**

HOCKEY UTRUSTNING

LEKHJÄLM Jofa **34⁶⁰**

LED-CYKELLYKTA otroligt starkt sken **25,-**

PRESENTKORT Den idiotsäkra julklappen

REFLEXBAND Strech **5⁸⁵**

BARNSKIDPAKET Peltonen Skidor, pjäxor & bindningar **69⁹⁰**

UNGDOM/VUXEN SKIDPAKET Peltonen Skidor, pjäxor & bindningar **99⁹⁰**

SKRIDSKOR Justerbara storlekar från stl.26 t.o.m 37 **39⁹⁰**

Nöje

Redaktör: Malin Lundberg

Metalfest på Bastun

■ Ni glömmer väl inte att det är i kväll det anordnas metalfestival på Pub Bastun?! Klockan 19.00 öppnas dörrarna och klockan 20.00 stiger det första av fyra band upp på scen. – Vi hoppas att alla som är intresserade av lite hårdare musik kommer och lyssnar, det finns nog någonting att plocka för alla. Det här är väldigt kul kvällar, sist hade vi jätteroligt, säger arrangörerna.

Banden som uppträder under kvällen är Eleuthera, Nergal, Haudankai-vaja och Hiisi. (ml)

Idolvinnaren till Åland

■ För en vecka sedan vann Marie Picasso Idol 2007. I februari, på alla hjärtans dag, kommer hon till Åland.

Det är nöjesentreprenören Dennis Jansson som arrangerar konserten. Exakt var Marie skall uppträda är inte bestämt, kanske blir det Mariepark, kanske Baltichallen.

Flera andra idoler har genom åren besökt Åland. Bland annat fjol-årets vinnare Markus Fagervall och tvåan Erik Segerstedt har varit här liksom Måns Zelmerlöw och Danny Saucedo.

Försäljningen av biljetter till konserten med Marie började i går. (ml)

Moonlight och Monoshop

■ I kväll är Arkens restaurang abonnerad eftersom stan har julfest, men i morgon är alla välkomna på dans till restaurangen, där Moonlight står för musiken.

I nattklubben är det Monoshop från Nyköping som sköter livemusiken från scenen.

– Det blir en salig blandning av nya och gamla hits, med låtar som flesta gillar och känner igen, skriver Tony "Trumman" Mattsson i ett pressmeddelande. (ml)

Celine Dion till Finland

■ Celine Dion ger en konsert i Finland i sommar. Hon uppträder på Helsingfors Arenan den 9 juni. Biljettförsäljningen till konserten inleds på måndag.

Konserten hör till Taking Chances-skivturnén.

Dion är en av de framgångsrikaste kvinnliga artisterna genom tiderna. Hennes skivor har sålts i sammanlagt över 180 miljoner exemplar och i nästan en halv miljon exemplar i Finland. (FNB)

Alexander Skogberg

Rockar till just nu... Danko Jones – Code of the Road. Purfärskt spår från den kanadensiska powertrion. Lovar gott inför kommande fullängdaren Never Too Loud som släpps i slutet av februari nästa år. Rak och enkel rock n' roll med

stämningsfyllda riff och en mörkare ton än vanligt.

För övrigt... är det jag som ersätter Fred Forsell i panelen från och med i dag.

Karin Erlandsson

Lyssnar på just nu: Orup. Om och om igen. Han har så bra hjärta- och smärta-texter. Dessutom är han min första idol ever ever. Sånt är värdefullt, jag menar, texter som man har kunnat i femton år känns på något sätt hemtrevliga.

För övrigt... har jag sett klart alla avsnitt av Sex and the City nu. Det tog större delen av alla kvällar under hela hösten. Om jag inte hittar en ny, lagom dålig och lagom bra, serie till våren drabbas jag av panik.

Nattmat som du kan döda för

Klockan är 04.00 på juldagsnatten och Hubbe har äntligen lyckats få ut dig och dina kompisar i kylan. I flera timmar har ni minglat i Arkens lobby och alla har ni ställt de vanliga frågorna, de där som är som hämtade ur Ledins "Du ska veta att jag saknar dig".

Efter många timmars dansande, knuffande och pratande, är det nu dags för den obligatoriska efterfesten. Dörren till Ålands nöjespalats har stängts och låsts, och kön till Dixie är flera hundra meter lång. Ställ er inte i den. Gör i stället som Nöjes testpanel. Åk hem till någon och laga efterfestmat själva.

Efterfester brukar vara överskattade. Ofta, men inte alltid. De gånger då efterfester faktiskt kan vara riktigt bra är de gånger då man trött och hungrig sjunker ner vid någons köksbord, för att sedan i timtal äta fettrik och salt efterfestmat som om det inte finns någon morgondag.

Inför julens alla efterfester vill Nöje testa några olika "maträtter", för att sedan utse en vinnare som kan rekommenderas för juldagen.

Till min hjälp har jag, som själv har en förkärlek för stekta ägg med grillkrydda, bjudit in sportreportern och kebabkungen Johan Larsson, tv-reportern och hamburgarälskaren Tomas Henriksson, reklamsäljaren och glassätaren Malin From, samt politiske redaktören och tonfisktejen Annika Kullman.

På bordet har vi samlat några olika alternativ: Korv med bröd, nudlar med tonfisk, hamburgare, ostbågar och stekta ägg. De enda tillbehören är grillkrydda, ketchup och salladsdressing. Testet kan börja.

Ner och vänt

När testpanelen satt sig till bords är det genast en av rättarna som drar uppmärksamheten till sig.

– Jag äter inte det där, vare sig jag är full eller inte, protesterar Johan.

– Det ser ut som något som har varit ner och vänt, konstaterar Tomas.

Maten som orsakar protester är nudlarna med tonfisk. Enligt Annika är det här en riktig fullpoängare, den bästa efterfestmat man kan tänka sig. Ännu bättre är det om tonfisken ligger i tomatsås.

– Under studietiden åt jag alltid det här på mina efterfester. Det är enkelt, gott och alla har det hemma. Plus att det är billigt. Efterfestmat skall vara enkel, inte ambitiös.

Motvilligt sleva testpanelen upp nudlarna på sina tallrikar. Johan och Malin smakar och säger rätten direkt.

– Noll poäng!

Annika vidhåller att nudlar-

SE MERA
PÅ
TV

Efterfestare. Tomas Henriksson, Annika Kullman, Johan Larsson och Malin From har alla olika favoriträtter när det gäller efterfestmat. Bäst i Nöjes test tyckte de hamburgare var.

Att bråka om. Stekta ägg med grillkrydda är gott, men svårt att få till så alla blir nöjda. Många bråk kan starta över ett felstekt ägg. Kanske blir det för löst, för stelt eller med fel sorts gula.

na är suveräna. Tomas är lite mer skeptisk.

– Men det skulle behövas lite salt på, vart tog grillkryddan vägen? Det här är något jag aldrig skulle få för mig att äta, men med grillkrydda var det faktiskt inte alls tokigt.

Mer sting

Nästa rätt är korv med bröd. En klassiker som de flesta gillar. Dessutom ganska lättlagat.

– Kör man allt i mikron så går det jättesnabbt, tipsar Tomas.

– Just den här korven är bara värd en tvåa, men med en korv med lite mera sting i får den här rätten en trea, tycker Johan.

– Nej, den är för lam i smaken. En etta, kontrar Annika. Sedan är det dags för nöjesredaktörens egen favoriträtt, stekta ägg med grillkrydda.

– Ja det här är ju en verklig klassiker. Nu just var det inte så gott, men efter krogen får det absolut 2,5 poäng, säger Malin.

Annika ger 2 poäng.

– Ägg är ett perfekt sätt att

	Korv med bröd	Nudlar med tonfisk	Stekta ägg grillkrydda	Hamburgare	Ostbågar
Tomas	3	1	2	3	2
Johan	2	0	1	3	3
Annika	1	3	2	2	1
Malin	2,5	0	2,5	1	3
	8,5	4	7,5	9	9

BÄST I TEST!

starta bråk på en efterfest. Alla skall ju ha dem stekta på olika sätt, endel vändstekta, vissa med hel gula, andra med lös. Men man har ofta ägg hemma, och man kan variera ägg väldigt mycket, det är ett plus.

Johan tycker äggen är för lite stekta.

– De får en etta. De behöver mer stekyta. Och kanske lite bacon eller korv till. Det måste finnas kött på en efterfest.

Gör i förväg

Nu har testpanelen kommit fram till hamburgarna. Annika, Tomas och Johan är alla överens om att hamburgaren är värd höga poäng.

– Med fördel kan man också steka upp hamburgarna i förväg, så de är klara att värma när man kommer hem från krogen, tipsar Johan.

Malin är inte lika förtjust i hamburgaren.

– Den absolut godaste efterfestmaten är glass med kaffe latte smak. Jag är egentligen aldrig sugen på salt och fet mat, så det är väl

därför jag inte gillar det här. Sist av efterfestmaterna är en skål med ostbågar. Malin och Johan ger bågar varsin trepoängare.

– Huvudsaken är inte att man blir mätt på efterfestmat, menar Johan och får genast mothugg av Tomas.

– Det här skulle jag aldrig någonsin bli mätt på, och det måste man bli.

Andra nackdelar med ostbågarna är enligt Annika att folk tappar dem på golvet och trampar in dem i mattan, plus att de kan orsaka dålig andedräkt.

– Som motsats till tonfisken då? Nej det här är bra, och ännu bättre blir det om de får stå framme och bli lite sega, säger Johan.

Sämre med åren

Ja, som ni ser var det inte helt lätt att komma överens om en efterfestmat som alla gillar. Kanske eftersom våra panelmedlemmar inte ens efterfestar särskilt ofta.

– Det blir allt sämre med åren, skrattar Annika.

– Nu för tiden är man trött när krogen stänger, man vill

Klassiker. Korv med bröd gillar de flesta. Enkelt att laga är det också. In med allt i mikrovågsugnen bara.

bara hem och sova, tillägger Malin.

Tomas håller inte med. – Förr måste jag alltid så illa när jag kom hem, det gör jag inte längre, så nu efterfestar jag nog oftare än förut.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

Veckans gäst: Sara Henriksson, Stormskärsmaia

Lyssnar på just nu: Just nu lyssnar jag mycket på **José Gonzalez** senaste cd, jag tycker han är en skön kille som gör bra musik.
För övrigt... tycker jag att folk skall passa på och gå på lite julkonserter framöver. Själv skall jag försöka hinna med att gå på en konsert i Jomala kyrka på söndag, det skulle vara roligt.

Malin Lundberg

Lyssnar på just nu: Natten går tunga fjät och Staffan var en stalledräng. Äntligen börjar julstämningen infinna sig.
För övrigt... väntar jag med spänning på Östra Saltviks ungdomsförenings revy som har premiär den 5 januari. Jag hoppas på en skratifest utan dess like.

Volmar vet

Volmar vet att den bäst säljande korven på Stureplan är en **Bratwurst**. Volmar anser att de som är fullast i åländska luciatåget måste vara **täärnorna**. Då Volmar kilat stadigt med en pundardonna kan han, efter empiriska studier, konstatera att favoritmaten i drogkretsar är **Subutex-mex**; och inte **amfetaminestronesoppa**, som tidigare hävdats.

Enkelt men äckligt. Nudlar med tonfisk är enligt Annika Kullman den bästa efterfestmat man kan tänka sig. Resten av Nöjes testpanel är inte lika övertygad. – Det ser ut som något som varit ner och vänt, var en talande kommentar.

Nytt på dvd

Lite av varje finns bland veckans dvdnyheter. En thriller, en action, två komedier och ett drama.

Recensenterna är överlag hårda i sina omdömen, men smaken är bekant som baken, så det kanske ändå kan vara värt att ge filmerna en chans.

Haunted forest

Thriller

Joel Fornsbrant på www.dvdkritik.se är inte imponerad av filmen *Haunted forest*.

– "The Ring" möter "The Blair witch project" när en grupp dumdriftiga typer ger sig ut i skogen för att leta spår efter en gammal indiansägen. Tyvärr är inte "Haunted forest" någon lyckad blandning utav nyss nämnda filmer, utan använder bara träden som en skruttig kuliss för skrämselförsök vi redan sett 3.000 gånger tidigare.

Treasure raiders

Action

En fim i samma anda som *National treasure*. Michael är en amerikansk historieforskare med en mörk hemlighet – i gryningen kör han sin Porsche genom Moskvas gator i jakt på adrenalinkickar. Michael gillar även skattjakter och de pengar han vinner på street racing finansierar hans sökande. Han kommer över information som leder honom till den farligaste jakten någonsin – på en antik skatt, en gång tillhörande de legendariska Tempelriddarna.

Cougar club

Komedi

Efter college är livet trist för Spence och Hogan. De är

tvungna att arbeta för vidriga skilsmäsoadvokater som plågar dem. Av en slump får de en gyllene möjlighet och startar en klubb för unga män som är förtjusta i äldre kvinnor – "cougars".

Enligt betygsättningarna på www.discshop.se är den här filmen inte mycket att se. Bara en etta i betyg bådardar inte särskilt gott.

Vägen till Betlehem

Drama

Historien känner alla till, och nu i jultid släpps historien om Maria och Josef på film.

– Vägen till Betlehem kommer att leda till livliga diskussioner om religion här och där, och det är kanske det som är syftet. Men att göra en spelfilm om historien om Jesu födelse som spelas upp utan krusiduller så som vi har hört den så många gånger förut, från början till slut, känns något överflödigt, skriver www.film.nus recensent **Mattias Backström** som ger filmen tummen ner.

På smällen

Komedi

24-åriga Alison Scott är en lovande nöjesjournalist, som efter en blöt kväll på krogen hamnar i den charmige slarvern Ben Stones säng. Den högst tillfälliga sexuella förbindelsen resulterar i att Alison blir gravid.

DN:s recensent **Eva af Geijerstam** ger filmen en tvåa i betyg.

– Barnsliga infall och stundom träffsäkra iakttagelser räcker helt enkelt inte till. Över två timmar blir på tok för långt – inte bara för dem som fyllt åldersgränsens sju år.

Källa: www.ginza.se

Radiohead gjorde årets album

Inhemska rocktidningen *Soundi* har utsett Radioheads skiva *In Rainbows* till årets album. Den brittiska gruppen gav ut sitt album på nätet och lät fansen betala vad som helst. Många laddade ner låtarna gratis.

John McGregors folkalbum

Maa ei oo pimee utsågs till bästa inhemska inspelning.

Bästa hårdrockalbum blev *Nightwish* senaste, *Dark Passion Play*. **Neil Youngs** akustiska solokonsert *Live at Massey Hall 1971* utsågs till årets bästa retrolansering. (FNB)

Bra nattmat. Micke Björklund tipsar om att julkinkan fungerar utmärkt som nattmat i jul.

Mickes bästa nattmat

Michael Björklund, Ålands kändiskock nummer ett, delar med sig av sitt bästa nattmatsrecept. Ett recept som enligt honom gör att man till och med mår bättre dagen efter!

– Jag tror att orsaken till att man blir lite småsugen på salt och fet mat efter krogen har med ett visst intag av läskedrycker att göra, skrattar Micke.

Han tillägger att drickande

i kombination med dansande gör att man blir lite småhungrig.

– Man behöver något salt, man blir lite sugen, men man vill inte ha en riktig middag, så då blir det något lite smått istället.

Har du själv något bra tips på vad man enkelt kan laga när man kommer hem från krogen?

– Nu i jultider tycker jag att det absolut bästa är att ta fram julkinkan, man får smyga lite

så man inte väcker alla i huset, sedan brer man lite hemgjord senap på skinkan och äter den med en bit knäckebröd och ett glas mjölk, det är den bästa nattmaten så här i jultider.

Och hur mår man dagen efter en sådan måltid?

– Då mår man bra, tack vare mjölken. Jag brukar säga det, att dricker man lite mjölk när man kommer hem så mår man bra nästa dag. (ml)

Magazin, Torgg.6, tel. 12 154 Öppet: mån-fr 9-17, lör 10-14

Harry Potter och Fenixorden DVD **23⁹⁰ €**

Sällskapsresor
• Sällskapsresan
• Snowroller • S.O.S
• Golfaren
• Hälsoresan

Amy Diamond Music in Motion CD **18⁹⁰ €**

39⁰⁰ € DVD/BOX

Metro Records

Johan Larsson
Epost: sport@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

” Jag förundrar mig över FM-ligans beslut att ta ställning i den här frågan.

DEN NARKOTIKAÅTALADE ISHOCKEYSPELAREN JERE LEHTINENS ADVOKAT JUUSO PULLIAINEN ANGÅENDE LEHTINENS AVSTÄNGNING

ÅFF omorganiserar inför nästa år

FOTBOLL. Inför nästa säsong väntar många nya utmaningar för Ålands fotbollförbund. Omorganisering, nyanställningar och ny tränarutbildning. Därför står en tjänst nu ledig för den som är fotbollsintresserad.

För Ålands fotbollförbund är det de tre U:na som gäller. Utveckling, ungdomar och utbildning. Tre ledord som följer med till nästa år då den nu pågående omorganisationen planerar stå färdig.

Sedan **Tommy Lundberg** sade upp sig som sportchef för att satsa på sina studier har **Daniela Haglund** varit tillförordnad sportchef. Hur det kommer att se ut i framtiden vet hon inte riktigt. Efter det att hon tog över Lundbergs jobb tog **Jani Lyyski** i sin tur över hennes. Så det är egentligen Lyyskis tjänst som står till förfogande.

– Vi håller på att göra om verksamheten och titlarna, säger Haglund. Därför satte vi inte ut någon titel.

Hon säger samtidigt att både hon och Lyyski kommer vara kvar inom förbundet men att det i dagsläget är oklart vad de får för roller. Helt klart är i alla fall att det behövs mer personal. Trycket har varit stort den senaste tiden.

Vill utvecklas

Tjänsten som nyligen utanannonserades är alltså inte en ny sportchef. Men arbetsuppgifterna blir liknande dem en sportchef har. Administration, tränar- och spelarutbildning samt tävlingsverksamhet.

– Vi har haft en arbetsgrupp i styrelsen och det är kom väldigt hastigt, säger Haglund.

Sista anmälningstiden är redan den 21 december och redan i januari planerar förbundet att tjänsten ska träda i kraft. Då går nämligen både Haglunds och Lyyskis tillförordnade tjänster ut. Och då är förhoppningsvis även omorganisationen klar.

– För att komma någon vart går det inte att ha samma år ut och år in, säger Haglund. Vi måste titta på behoven.

Satsar på ungdomarna

Och Haglund efterlyser mer kvalitet.

– Vi håller på med mycket just nu och är mycket ute på fältet. Det blir lite mycket. Det är just det vi ser över, att få kvalitet på det vi satsar på.

Vilka utmaningar kommer den nyanställda och hela förbundet stå inför nästa år?

– Det blir mycket med tränarutbildningar. Svenska fotbollförbundet har gjort om hela tränarutbildningen som vi följer. Det kommer bli mycket jobb med det. Sedan är det spelarutbildning. Vi har ju fotbollsutbildning på Ålands lyceum och på andra skolor. Sedan har vi ungdomar som vill träna extra individuellt utöver klubbträningen. Det är detta vi har satsat mycket på och som vi bör satsa på.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Sportchef året ut.

För närvarande är Daniela Haglund tillförordnad sportchef på ÅFF. Vilken titel hon får i framtiden vet hon ännu inte.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Hachilensa åter i Zambia

FOTBOLL. Den före IFK-spelaren **Clive Hachilensa** har återvänt till Zambia och sin gamla klubb Zesco United. Klubben leder zambiska Premier League. (jl)

FSSM i skidskytte på Åland

SKIDSKYTTE. Den 2-3 februari nästa år är det dags för den första nationella skidskyttetävlingen någonsin på Åland.

Det är de finlands-svenska mästerskapen som kommer att avgöras i disciplinerna sprint och masstart. Anmäler er gör ni till ÅID:s kansli senast den 15 januari. (jl)

Storförlust för Englunds Salamat

ISHOCKEY. Det blev storförlust för **Robin Englund** och hans Salamat i onsdagens match mot KooKoo i Mestis-serien. Hela 2-10 förlorade Salamat med på hemmisen. Det blev inga poäng för Englund som för dagen spelade i fjärdeformationen.

Salamat ligger fortfarande nia i serien, fyra poäng upp till SaPKo på slutspelsplatsen, och med en match mindre spelad. (jl)

Erica Granesäter.

Två gånger Erica får stipendier

STIPENDIUM. Simmaren **Erica Granesäter** och friidrottaren **Erica Nordqvist** belönas med stipendier av Fritids- och näringsnämnden i Finströms kommun. Detta för deras idrottsliga framgångar under året. Utdelningen av stipendierna sker torsdagen den 20 december i Kommungården i Godby. (jl)

Karate-Kimmo klarade provet

KARATE. Nu har **Kimmo Mattsson** graderat upp sitt svarta bälte. Det var i lördags som han fick grad två i svart bälte. Eller andra dan, som det heter.

Stilen är Wadoryu, en av de fyra stora stilarna i karate, och sedan 2004 har Kimmo Mattsson haft första graden, av tio, i svart bälte. Men nu har han alltså uppgraderat den svarta färgen.

Och han förklarar för oinvigda läsare hur det går till.

– Du ska avlägga ett prov där du visar upp din teknik; grundteknik, parövningar, kata samt lite fajt och det är en kommitté som tittar på det.

Provet gjordes i Sverige och kommittén den här gången bestod av domare från Irland och Sverige. Domarna hade upp till sju dan. De rapporterar sedan vidare resultatet till det japanska karateförbundet som handlägger graderingarna.

Sporrar inför framtiden

Kimmo berättar att man måste vänta minst två år innan man får uppgradera sig till andra dan,

sedan tre år för tredje dan och så fortsätter det. Därför är de som har de högsta dan väldigt gamla. Upp till 60-70 år. Självt är Kimmo 45 år och har hållit på med karate i tio år. Och uppgraderingen sporrar honom att fortsätta.

– Det är en motiveringsgrej och man ser att man utvecklas, säger han. Sen är det så att man kan lägga krut på andra saker när man vet att man klarar av det. Träningsmässigt betyder det ingenting. Jag fortsätter som vanligt.

Tar det som det kommer

Men för karateklubben Ogawa är det också viktigt med Kimmos uppgradering. Ju högre gradering man själv har, desto högre får man gradera andra. Just nu får Kimmo gradera upp till brunt bälte.

I Finland finns det hyfsat många som har andra dan, även om Kimmo inte vet exakt. På Åland är tredje dan det högsta och i riket är femte dan högst. Där finns det två eller tre med den graden, säger Kimmo.

– Ju högre grad desto färre

Klarade andra dan. Kimmo Mattsson från karateklubben Ogawa klarade provet till andra gradens svarta bälte. Provet gjordes i svenska Herrijunga under ett graderingsläger. Foto: JONAS EDSVIK

har det, säger han. Det tar så lång tid och det blir hårdare bedömning.

Siktat du på tredje dan nu direkt?

– Det kommer på vägen. Det krävs en hel del extra träning. Det räcker inte med två till tre gånger i veckan.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Fakta/Wadoryu

Wadoryu är en av de stora stilarna inom karate. De övriga är shotokan, kyokushinkai, shitoryu och gojuryu. Wadoryu betyder fredens eller harmonis väg och går ut på att undvika motståndarens attack och därefter slå till.

Gradering av färdigheter sker först med vanligen åtta så kallade kyu i fallande skala. Vitt för nybörjare via gult, grönt, blått, rött, brunt och i vissa fall lila. Färgerna kommer i olika ordning i olika stilar innan man får svart. Svart bälte har omkring tio grader beroende på stil, det vill säga tio dan.

Källor: budo.se och ne.se

Sport på gång

LÖRDAG

DART
Joker Darts klubblokal
ÅM: Start 14.00, anmälan senast 13.45

Sportens kom ihåg

■ **Agilitylicens 2008:** 18 december 18.00-20.00 på ÅKD: s kansli, Kaptensgatan 2, ingång från gården. Behöver någon hjälp med ansökan, översättning eller dylikt, kom till kansliet! Passar inte tiden kontakta Yrsa, tel: 040 5073424, e-post: yrsa.finne@aland.net.

■ **Hockeyläger:** Ishockeyläger arrangeras den 27 december och 28 december mellan 09.00-15.30 båda dagarna. Lägrät är för pojkar födda 94 och yngre och för flickor 93 och yngre. Alla nya som vill komma och prova är välkomna. Pris 25 euro. Anmälan till Marcus Englund 0400-723 735 eller mejl ishockey@aland.net. Sista anmälningsdag 21 december 14.00. För mer information www.ifkmariehamn/ishockey

■ **IFK-hockey:** 99/nybörjarna har minimixcup på lördag 11.00-12.00, kom i god tid.

■ **Joker Dart:** Dart-ÅM på lördag 14.00 på klubblokalen Slantgränd 2 i Mariehamn tel 21167. Dam- herr- junior- damdubbel- herr-dubbel- och mixedklasser. Anmälningar senast 13.45 på klubblokalen. Frågor: jokerdart@aland.net.

■ **Motionshockey:** Match SVIBY SS mot Roosters fredag 20.00.

■ **IFK-Veteranhockey:** Match i kväll 14 december 19.00 mot Upplandsjuniorerna. Kom i god tid för taktiksnack!

■ **Veteranhockey:** Extra träningar lördagar med start 15 december 13.00-14.00. För mer info ring Henning 0457-3421636.

■ **ÅID-LUIA Orientering:** Motionsgymnastik, Furuborg, måndag 17 december 19.30-20.30. Onsdag 19 december, samma tid, löpning före.

LEDIGA PLATSER

Socialnämnden i Jomala lediganslår:

Ett vikariat som närvårdare

inom hemvården 1.1-31.12.2008.

En ordinarie närvårdartjänst

inom hemvården från och med 1.1.2008.

Tillträde snarast till båda tjänster eller enligt överenskommande.

Till tjänsterna söker vi dig som är närvårdare helst med inriktning på äldreomsorg eller har annan motsvarande utbildning.

Uppgiftsrelaterad lön enligt avtal.

Närmare upplysning lämnas per tel. 31 686/ Linda el. Liz.

Sedvanliga ansökningshandlingar skall vara socialnämnden tillhanda senast 31.12.2008 under adress: Socialnämnden i Jomala "Hemvården", Pipsvarvgränd 2, 22150 Jomala.

Jomala den 13.12.2007
Socialnämnden i Jomala

Tipsa SPORTEN dygnet runt
Tel 0457 324 4444

LEDIGA PLATSER

Ålands Elandelslag

Ålands Elandelslag har 37 anställda och distribuerar el till 13.500 kunder på landsbygden och i skärgården. ÅEA ägs av elförbrukarna och har som huvudsaklig målsättning att leverera el så kostnadseffektivt och avbrottsfritt som möjligt.

ÅEA underhåller sitt eget elnät och tillsammans med nyanslutningar byggs totalt ca 90 km elledningar per år. Vi söker nu en

Servicetekniker

Du kommer att ingå i linjebyggnadsteamet på 18 personer, men du samarbetar även med övriga team och externa samarbetspartners. Som servicetekniker arbetar du främst med elnätsbesiktningar, elektriska och elektroniska servicearbeten, kabelsökning och elkvalitetsmätning. Du vikarierar linjebyggnadschefen vid semesterar och ledigheter. Jourtjänstgöring ingår i arbetet efter inskolning.

Vi förutsätter att du har tekniker- eller ingenjörsexamen samt att du har en modern datakunskap och vilja till att lära dig nya saker, du arbetar självständigt. Vid behov ordnas nödvändig fortbildning.

Frågor riktas till Linjebyggnadschef Mikael Martens eller Elnätschef Jan Lindgrén, telefon 39250. Posta ansökan med löneanspråk till Ålands Elandelslag, Godbyvägen 193, AX-22100 MARIEHAMN. Din ansökan vill vi ha senast den 2 januari 2008. Märk ansökan "Servicetekniker". Du kan också e-posta ansökan till mikael.martens@el.ax.

Mer info om Ålands Elandelslag finns på www.el.ax

LEDIGA PLATSER

Paf erbjuder trygga och underhållande penningspel på internet, ombord och på Åland. Överskottet går oavkortat till allmännyttiga ändamål. Under 2006 omsatte Paf-koncernen 82 miljoner euro, varav vinsten och lotteriskatten till den åländska samhällsnyttan var sammanlagt 37 miljoner euro. Paf är ISO-certifierat. Paf-koncernen har totalt cirka 340 anställda. Ytterligare information finns på www.paf.com.

Vi söker en medarbetare som

SPELANSVARIG

för våra nätverksspel där dina huvudsakliga arbetsuppgifter är driftsuppföljning av befintliga speltjänster, assistera marknadsavdelningen med kampanjer och tävlingar och bistå Paf-organisationen vid utvecklingen av nya spel och spelformer. Vi söker en kreativ person med känsla och intresse för spel och produktutveckling. Tjänsten är ett moderskapsvikariat på ett år.

Läs mera om PAF och tjänsten på www.paf.com - Om PAF - Lediga jobb. Din fritt formulerade ansökan samt CV och löneönskemål skickar du **senast 7 januari 2008** till personalutvecklare, jeanette.hostman@paf.com eller under adress Paf, Pb 241, AX-22101 Mariehamn. Märk ansökan med tjänstens titel. Ansökningshandlingar returneras ej.

SÄLJES

ENPLANSHUS

85 m², tomt 3000 m² i Sund Kulla ca 5 km från Godby.

Tillträde omgående
Tel +358407704735

UTHYRES

EMKARBY SKOLA + PAVILJONG uthyres.

Allt från små till stora utrymmen. T.ex för vävkurser, atlje, gymnastik och förrådsutrymmen.

För mer information kontakta Tina tel 040 520 9646

ÖVRIGT

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Rehab- och fysiatrienheten meddelar

Rehabavdelningen håller stängt 21.12.07-6.1.08

Rehabläkarmottagningen håller stängt 21.12.07-2.1.08

Poliklinken för fysioterapi, ergoterapi, talterapi samt utlåningsdepån, håller öppet vardagar som vanligt

ÖVRIGT

Planerat AFFÄRSHUS i Norrböle ca 600 m²

Hyresintressenter sökes!
Lokalerna kan behövasanpassas.
Kontakta **H-Fastigheter Ab**
tel. 525 560

LEDIGA PLATSER

ALANDIA BOLAGEN

ALANDIA MARINE

Alandia-Bolagen är en åländsk, ISO 9001-2000 kvalitetscertifierad försäkringsgrupp där sjöförsäkring utgör bolagens kärnverksamhet. Vårt huvudkontor med ca: 70 anställda finns i centrala Mariehamn. För mera information www.alandia.com Den kommersiella sjöförsäkringsrörelsen bedrivs i enheten Alandia Marine som med en årlig premieinkomst om 23 miljoner euro är en av de ledande aktörerna inom sitt marknadsområde, Finland, Sverige och Baltikum. Försäkringsbeståndet utgörs av drygt 1500 fartyg till ett sammanlagt försäkringsvärde om 3 900 miljoner euro.

Vi behöver förstärka enheten med en:

MARINE UNDERWRITER

Du kommer att arbeta inom vårt underwriting team i en dynamisk och intressant miljö med i första hand:

- Analys och riskbedömning av fartyg och fartygsflottor
- Försäkringsförnyelser
- Tecknande av nya försäkringsrisker
- Ansvar för kundkonton

Vi tror att du har:

- Högskoleutbildning: ekonomisk, juridisk, teknisk, eller nautisk utbildning
- Sjöfartsintresse
- Affärssinne
- Förmåga att arbeta såväl i team som självständigt
- Erfarenhet från försäkringsbranschen
- Goda kunskaper i engelska

Vi värdesätter:

- Erfarenhet av sjöförsäkring
- Kunskaper i finska

Närmare upplysningar om tjänsten får du av avdelningschef Jan Limnell eller personalchef Anne-Christine Silander, telefon 018 29000.

Vi erbjuder intressanta och utmanande arbetsuppgifter i en internationell och stimulerande miljö. Tjänstens placeringsort är vid huvudkontoret i Mariehamn.

Sänd Din skriftliga ansökan med sedvanliga ansökningshandlingar och löneanspråk **senast 15.1.2008** per e-post till anne-christine.silander@alandia.com eller under adress Alandia-bolagen, PB 121, AX - 22101 Mariehamn. Märk kuvertet "ALANDIA MARINE - MARINE UNDERWRITER".

Sällskapssjuka kissor söker nya hem!

Bosse, 2 år, extremt kelig och social

Kattfröken, 10 veckor, busig och social

Mälla, 12 år, långhårig, lugn, kelig och social

Svarte Petter, 6 mån, lugn, kelig och social

Läs mer om oss på www.djurskydd.net eller RING JOURTELEFONEN 0457 3424 850

vardagar 19-21, samt helger 10-13 OBS! Jourtelefonens öppettider är ändrade!

Nya Åland

Nyankortsvinnare:

Monica Grönlund
Mariehamn

Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

” När jag så här från pensionärlivets kant iakttar piruetterna på den åländska politikens scen konstaterar jag att Gustav Wasas takter nog ännu sitter i på sina håll.

JOHAN DAHLMAN

”Kulturarvet Grelsby?”

I debattens iver svänger man sig lätt med slagord som för tillfället kan låta bra och som framför allt ger ”studs” åt den åsikt man förfäktar. Låt mig därför för denna enda gång göra ett inlägg i den totalt urspårade debatten om Grelsby – ”vårt kulturarv”.

Museibyran får förlåta om jag sammanställer följande korta historik över de tre ”Konungens ladugårdar” som Gustaf Wasa lät inrätta.

Kastelholm. Kastelholms kungsgård fanns och tillhörde antagligen kronan som var den gård som skulle försörja den befästningsanläggning, som sedermera skulle bli Kastelholms slott. Gustaf Wasa behövde inte vidta några extra åtgärder för att införliva gården i ”sin” hushållning.

Haga. Haga var i privat ägo men GW bytte gården till sig mot Germundö och två gårdar i Hulta, som han konfiskerat av den katolska kyrkan.

Grelsby. 1. Grelsby togs med våld, utan ersättning, av den privata ägaren Ivar Flemming – vårt kulturarv?

2. Kungsladugården åter skapades genom att en hel by med fria bönder fördes av GW med hugg och slag. Man fick visserligen ersättning, men i form av lite jordlotter spridda över Åland – vårt kulturarv?

3. Kungsladugården drevs

Kungens ladugård. År Grelsby kungsgård ett åländskt kulturarv, undrar skribenten. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

av fogdar och arrendatorer, som i motsats till såväl Kastelholm som Haga aldrig bodde på gården, genom tvångsdagsverken av fria bönder och ofria torpare samt obetalda pigor och drängar – vårt kulturarv?

4. När ryssen 1809 tog över Grelsby bestod gården av ett 20-tal byggnader. Av detta finns i dag inget kvar. Sista byggnaderna revs på 60-talet. Mangårdsbyggnaden är byggd av ryssarna och ekonomibyggnaderna + statarkojan av landskapet Åland – ett kulturarv?

5. Av kungsladugårdens ursprungliga 850 ha är 420 ha utskiftat. Av de utskiftade gårdarna kan nämnas

– Mangelbo, Lundberg 36 ha

– Finnbacka, Randelin 37 ha

– Smedens, Sundin 46 ha

– Nybygget, Höglund 33 ha
Sammanlagt utskiftades ett 20-tal ”normalstora” bondgårdar till följd av den så kallade

torparlagen på 1930-talet. Av Grelsby ca 140 ha åker återstår idag ca. 42 ha och ca 400 ha skog – ett kulturarv?

6. GW skapade kungsladugårdarna för att berika sig själv. Folket d.v.s. bönderna och småfolket var ett ”pack” som skulle förtryckas och pungslås – vårt kulturarv?

7. Kungsladugårdstanken blev ett ekonomiskt fiasko för GW och ett gissel för lokalbefolkningen – vårt kulturarv?

Av de tre kungsladugårdarna GW inrättade var således endast Kastelholm i kronans ägo. Grelsby anskaffades med tvång och Haga byttes mot Germundö, som GW konfiskerat. Av dessa har Grelsby fått förfalla helt, inget finns kvar, Kastelholm har fått förfall delvis, men med stora kostnader kan den återstående spillran räddas, Haga däremot är fortfarande intakt och utgör en helhet trots pågående förfall.

I stället för att splittra resurserna måste det vara klokare att koncentrera dem på att rädda vad som är värt att rädda. För den intresserade uppmanar jag att göra en biltur till de tre kungsladugårdarna och varför inte passa på och besöka Bergs ”härads-skrivarboställe” på samma gång samt Strömsviks säteris stenladugård, vars like inte finns på Åland.

För den som verkligen vill bevara vårt kulturarv för att inte tala om våra kulturskatter finns det nog tillräckligt att bita i.

När jag så här från pensionärlivets kant iakttar piruetterna på den åländska politikens scen konstaterar jag att Gustav Wasas takter nog ännu sitter i på sina håll, men dessvärre påminner det mer om frihetstidens ”hatt- och mösskamp” där respektive huvudbonad mest är neddragen över ögonen.

Med utmärkt hälsning till alla kombattanter.

Johan Dahlman

P.S. Det finns utmärkt litteratur för den som verkligen vill fördjupa sig i ärendet. Låt mig bara nämna några:

Nyman – Grelsby kungsgård, Harrisson – Jarlens sekel, stora döden, Carlqvist – Kung Erik av folket, Henriksson – Svensk historia, Dreijer – Det åländska folkets historia III, Ivars – När kom svenskarna till Finland, Nordberg – I kung Magnus tid, Steinby – Kastelholm och så förståss Radloffs beskrivning över Åland samt Weckströms geografiskt-statistiskt lexicon över Finland I Åland och många många fler.

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

Det är bra att båtägarna får betala mer! Om man är ute och nöjeskör med sin ”fina” motorbåt så har man nog råd att betala för det också! **Från en som aldrig haft råd med båt!**

Rättelse till Nyan själva. Rosella började köra sep/okt 2002 mellan Tallin och Helsingfors. **En som faktiskt vet.**

Rosella går aldrig med förlust. Kör nästan alltid med full båt. Cindrella går ”alltid” med förlust. Kör halv full båt. Men i rederiets ögon så är det bättre att rostiga Rosa går sämre en sköna Cindy. **0400.**

Det är utmärkt att LR och Ålands bildningsförbund vill belysa saker ur flera synvinklar! Nästa steg blir väl att hitta en frimärkssamlare nazist som får berätta sin syn på saker. Eller varför inte en anarkist som får förklara varför demokrati inte fungerar – skulle säkert roa LR. Någonstans finns säkert en frimärkssamlare finne, som får berätta att inte alla finnar är onda – fast det är väl att gå för långt... Skämt åsido. Skall klimatfrågan belysas, ta i så fall hit någon som vet vad han talar om, och inte en kverulant utan kunskap i ämnet. **Klimatsmart skattebetalare.**

Kan någon lärd person berätta för mig hur miljön blir bättre av att staten får 265 mil mera i skatt för diesel i stället för brännolja? **zep.60.**

Om du skulle förstå hur mycket jag älskar dig! Du betyder allt för mig. Jag tänker leva med dig livet ut, vad du än säger :) **Frelle, jag älskar dig <3**

Menar ni allvar, bildningsförbundet??? Ska vi verkligen återgå till att älta de få miljösketikers ifrågasättande av människans inverkan på den globala uppvärmningen?! Har vi inte kommit längre än så??? Och landskapsregeringen som beviljat pengar till detta, ni borde skämmas!!! **Vän av bildning.**

”Det är just nu som klimatfrågan är så het”, säger M Eriksson. Klimatfrågan har varit het länge och kommer att vara det länge! **0457.**

Det var ju trevligt! Bingoletto på Ålandskanalen. Hur är det tänkt att vi skärgårdsbor ska kunna delta? Här ser vi ju inte Ålandskanalen. **H. En trogen bingolettoppelare.**

Någon annan som såg Mtv 3, 45 minuter om hästransport till slakt genom Europa? Där har djuraktivisterna jobb! **Aldrig mera italienska och spanska korv.**

Olof Erland, du pratar om ”rent

spel”, hur är det med dina dubbla löner? Roffar du fortfarande åt dig dom? **0457.**

Många, många tack till alla som engagerat sig och hjälpt oss leta efter Hans-Fjalas. Efter tre veckors äventyr är han hemma igen! **Tack!**

Mise borde se till att sophämtningsavgiften baseras på mängden sopor, före man med tvång försöker införa åtta-fackstämning. **040.**

Många varma gratulationer till ”Lapplisa” på Dalgränd som fyller år idag! **Kram från Mupparna på Mariegatan.**

Varför rycka när man kan trycka??? Man är väl inte så dum att man sliter på kroppen i onödan heller? **Mvh dumt huvud - får kroppen lida.**

Jag vet att det jobbar en ängel på Arken, hon kör en röd Opel, men vem är hon??? **Tänkaren.**

ÅM
i mobilfoto

Sänd MMS till 0457-323 44 44
Alla bidrag visas på Nyan's hemsida.
Klicka på "Bilder - MMS" på startsidan

På väg västerut B-) Från 040.

Vad ska man ge mamma och pappa i julklapp? :O

F-n Gunnar J, betala dina Mise-räkningar så jag slipper göra det. **040.**

Men Hallå! Herr ”antikorruption”. Sedan när har någonting på Åland varit billigare/like billigt som i Åbo...? Och by the way – om klipppriserna i Åbo ligger på 13 e – är inte det då samma ”kartellbildning”? **040.**

Vems är den orange Honda CRX som står på Måsvägen? **0457.**

Vi är några i Sund som tänker börja föra våra sopor till Vårdö. **Sonja med flera.**

Årets lucia i yrkes är snygg! Johanna tror jag hon heter. Någon som vet om hon är singel? **Erik.**

Låt MISE ta över den åländska skattebehörigheten! Lätt som en plätt. Det är ju bara att ta förra årets utgifter och dividera med antalet ållänningar, plussa på lite och så ut med skattesedelarna! **040.**

Tänk om Benita Mattsson-Eklund varit politiker! Då hade Niklas Lampi varit mycket upprörd nu. Han hade krävt hennes avgång, eller hur? **040.**

Stort varmt tack till folkhögskolans luciafölje med musiker för stämningfullt vackert framträdande i Grelsby sjukhus personalmatsal. **Mvh åhörare.**

Jaså, Jerker Örjans finns numera inte i handeln! Tråkigt! **0457.**

Trevligt med kommuner som spenderar stora belopp på sina anställda! När det finns fattiga pensionärer som kanske hamnar hos kronofogden för att dom inte har pengar till MISE, tack vare sin egen kommun! **0457.**

En samhällsbyggd golfbana i Godby för nyrika ryssar önskar rederitjänstemän. **040.**

Flink borde väl ligga lite lågt, han också, fast han nog vet vad han talar om. **0457.**

julkalendern

I vilket rumsnummer bor den sensationella tjejen som Janne Lucas ber att bli kopplad till i ”Växeln, hallå”? Låten tävlade i Melodifestivalen 1980.

Varje dag fram till jul publicerar Nyan en fråga och en bild. Svaret på frågan är ett nummer mellan 1 och 24 som talar om var i Nyan's julkalender du skall klistra in bilden. Om du har klistrat alla rutor rätt har du lördagen den 22 december, då den sista frågan presenteras, en målning av Andreas Dienert.

Kalendern kan hämtas från Nya Åland på Uppgårdsvägen i Dalbo. Klarar du hela pusslet kan du vinna originaltavlan av Andreas Dienert. Två bokpriser delas också ut bland deltagarna. Skicka den färdiga bilden till Nya Åland, Uppgårdsvägen 6, 22100 Mariehamn senast 28 december. Märk kuvertet ”Julkalender”. Frågor kan riktas till Karin Erlandsson, tel 528 467 eller via e-post karin.erlandsson@nyan.ax

HÄLGE

ZITS

”Det som är motbjudande är språket, retoriken: Att en nedskärning presenteras som en innovation.
MERETE MAZZARELLA I HUFVUDSTADS-
BLADET OM MATEN PÅ FLYGET

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Inga Heller Kiki Alberius-Forsman

Cato, Calle och jag

Det är mörkt om kvällarna kring bio Savoy. Det är inte klokt. Film är bäst på bio.

Trägen vinner. Så brukar det vara. Men inte alltid.

I alla fall gör Inga Heller nu ett försök att efterlikna två storheter i sitt slag. **Cato, den äldre**, och redaktör **Carl-Eric "Calle" Södergårdh**.

Cato ville att Karthago skulle förstöras. Calle ville rädda Socis. Inga Heller vill rädda bio Savoy.

Den antika staden Karthago är en arkeologisk plats i Tunisien utanför huvudstaden Tunis. Moderna Karthago är en förort till Tunis. Platsen upptogs på UNESCO:s världsarvslista 1979.

Karthago grundades ursprungligen omkring år 814 före Kristus i Nordafrika av fenicier från Tyrus. Staten blev en stormakt till sjöss och en framstående handelsstat, som kom att konkurrera med Romerska riket.

Den romerske politikern Cato d.ä. brukade avsluta sina anföranden i senaten med "för övrigt anser jag att Karthago bör förstöras" (latin: "Ceterum censeo Carthaginem esse delendam").

Staden förstördes fullständigt och enligt legenden spreds salt ut på de omkringliggande åkrarna för att göra området obeboeligt. Detta är dock omstritt, då salt var en mycket dyrbar vara på den tiden och området i sig var mycket omfattande.

Källa: Wikipedia

Calle Södergårdh i Mariehamn, som var en smått legendarisk medarbetare vid tidningen Åland och som gick bort 1993, startade en motståndsrörelse mot att riva Socitys-huset i Mariehamn. Det hölls manifestationer, namninsamlingar, fester och penninginsamlingar.

Under en period avslutade Calle alla sina kåserier i bladet, som då var Ålands enda lokaltidning, med följande ord: "För övrigt anser jag att Socis måste bevaras".

Det hjälpte inte. År 1975 revs Socis.

Den rätta Socisatmosfären har alla i stan hört talas om. Mariehamnarna av den tiden verkar ha haft ordentligt roligt på detta ställe. Socis inrymde den enda dansrestaurangen som hade öppet vintertid. Här festades det med lust och gamman.

Kanske finns bio Savoy snart bara som leksakshus i Modellstaden?

Nej, vi som inte går på Socis och dansar. Låt oss åtminstone få fortsätta gå på bion!

För övrigt anser jag att bio Savoy ska bevaras.

Blir det aldrig ett slut på sopkomplikationerna?

Det är inte gratis att bli av med avfall. Vi vet det. Alla accepterar det inte, det vill säga vill inte vara med och betala för det, men det stora flertalet är förnuftiga människor.

Så hur är det möjligt att det blir så komplicerat?

Ibland får man känslan att avfallshanteringen är ett lösligt problem. Och ändå är det inte kärnavfall vi diskuterar utan helt vanligt hushållsavfall, som var och en av oss producerar hemma och på jobbet varje dag.

Som Nya Åland kunde berätta i går har Mise delat upp grundavgiften, så det framgår hur mycket var och en betalar för förpackningar. De förpackningar som vi får med oss hem när vi handlar varor av olika slag och som vi sedan ger vidare till återvinning och avfallshantering med varm hand. I år har de som inte håller sig med åttafackssystem betalat 30 euro per hushåll. Nästa år blir det 35.

Och vad är det med det?

Jo, vi har en förordning om producentansvar. Den säger att det är den som producerar förpackningen, i det här fallet den som säljer förpackningen till oss, som skall ta hand om förpackningen. Vi konsumenter skall inte behöva betala extra till Mise för det.

Men av någon anledning vill ingen ta i det här.

Eller, det gjordes nu. I och med att Mise har delat upp grundavgiften som man har gjort så blir det uppenbart för var och en att det här med förpackningar kostar pengar. Och så påpekar någon annan att detta skall inte konsumenterna betala för utan producenterna, för så säger lagen (förordningen).

Och då ställer vi frågan varför det inte är på det sättet, då. Vem svarar?

Köpmännen skor sig på vår bekostnad, vi blir lurade, kan man tycka. Men inte ens så enkelt är det.

Köpmännen tar i stor utsträckning in varor från riket. Där finns ett system, där betalar

Vackert. Titta på julpaketerna här, vem skulle tacka nej till dem för att de är inslagna i tidningspapper? Förmodligen ingen. Allt måste inte vara så överdådigt, men vi kan inte heller gå tillbaka till tiden när man hade mjölkkanan med sig till butiken. Så problemet med betalning för förpackningar måste vi på något sätt lösa.

Foto: ERKKI SANTAMALA

köpmännen för att förpackningarna tas om hand. Avgiften är inbakad i priset när den köps in till butiken.

Så när våra åländska köpmän tar in varor från riket så betalar de också för förpackningsåtervinningen. Till riket. Så förväntas de betala en gång till, den här gången till Mise, vilket de alltså inte gör. Istället är det vi konsumenter som betalar.

Nu kan man lugnt utgå ifrån att om butikerna här skulle betala för återvinning av förpackningar så skulle det bakas in i priset som vi betalar. Så vi skulle åka på det i vilket fall som helst. Det spelar inte så stor roll vilka vägar pengarna tar. Annat än att vi faktiskt har en förordning som säger hur det skall vara, en förordning som ingen följer och som ingen verkar bry sig om.

Vad göra?

Åland har en skattegräns mot riket och resten av EU, en gräns som ingen jublar över. Men faktum är att Åland borde ha också en förpackningsgräns. När en förpackad vara rör sig över gränsen från riket till Åland så borde avgiften för förpackningsåtervinningen lyftas av, så att köpmännen här skulle få varan aningen billigare. Sen skulle avgiften läggas på igen. Och så skulle köpmännen samla in pengarna och betala dem till Mise. Det går säkert att göra upp modeller för hur stora summor det rör sig om inom olika branscher.

Det är möjligt att den här modellen är för invecklad, beroende på att systemet är invecklat. Men inte är det rätt som det är nu heller.

En alternativ modell är att man på rikssidan noterar hur mycket varor som säljs till Åland och vad som har betalats i förpackningsavgift. Och så betalar man ut den summan till Mise.

Men då måste man antagligen cleara med de förpackade varor som från Åland förs över till riket för försäljning.

Tror någon att någondera modellen skulle gå att genomföra?

Entusiasterna manar oss att lämna förpackningarna i butiken, eller ta med förpackningarna dit när vi har konsumerat innehållet. Som demonstration kan det fungera, det skulle visa att vi inte tycker det är bra som det är nu. Men det är betydligt mer besvärligt än att samla alla förpackningar och föra dem till närmaste återvinningsstation varann månad eller så. För även om vi lämpar av alla förpackningar i diverse butiker så blir vi inte av med avgiften från Mise förrän Mise får in pengarna från annat håll.

Och då är det i alla fall i slutändan vi som betalar.

Så vi skall ge upp?

Ingalunda. Vi skall göra allt vi kan för att få ett fungerande system. Vi skall tala om för våra politiker att det här är en viktig fråga som det är deras uppgift att lösa. Och under tiden kan vi försöka vänja oss vid att köpa varor som inte är så väldigt förpackade. Frågan är var det finns sådana varor i dag. Kanske är det där en del av problemet lurar.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS
eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten
tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga
tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl
8.30-16.15.
REDAKTIONEN
**Chefredaktör & ansvarig
utgivare:** Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

Publiceringsdag	Efter text & mindre annonser	Annonsstorle änn 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Torget: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmaterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 - 20.12 2007					
M:HAMN 01.50 → 08.00/09.00 11.00 → 17.00/18.30 23.20 L	ÅBO 12.55 L 23.20 L	M:HAMN 12.55 L 23.20 L	M:HAMN 04.25 → 09.30 /17.00 13.05 L → 18.15 /19.15 23.30 L → 06.00 /07.30 K → 10.50	STOCKHOLM 09.30 /17.00 18.15 /19.15 06.00 /07.30 K → 10.50	M:HAMN 23.45 01.40 10.50
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00 04.15	H:FORS 04.15	M:HAMN 04.15	L = Långnäs K = Kapellskär		

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck/bilförsäljning ej kan garanteras

Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

TALLINK
Sthlm - Mariehamn - Tallinn

ARSKORT 10€!
Ger rabatt på resor till Tallinn, kom in så berättar vi mer!

18.00 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00

Torggatan 14, tel 16 711, www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅLANDSTRAFIKEN 23.11-07-6.1-08

MARIEHAMN - KAPPELLSKÄR
Måndag - torsdag Fredag - söndag

MARIEHAMN	KAPPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPPELLSKÄR
08.00	09.30	07.00 1)	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 1)
		18.30	15.00
		00.05	20.30

1) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND - STOCKHOLM dagligen	ÅLAND - FINLAND dagligen
ÅLAND	ÅLAND
01.10 L	06.30
04.35 M	09.40
10.15 M 2)	15.30
14.25 M	18.55
14.10 M	07.45
23.35 M	16.45
07.45 M	18.00 2)
03.20 L	20.10

2) Reservation för charteravgång. Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i Mariehamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Stora). 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 12 EUR/person.

M = Mariehamn L = Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

TURKUAIR
BUSINESS FLIGHTS

BOKN/FÖRFRÅGN VARD. PER TELEFON:
018-634 500
ÖPPET KL 07.00-16.00
BOKN /FÖRFRÅGN VARD. PER E-POST:
info@turkuair.fi

TURLISTA VÄRDAGAR:
24-26.12-07,
1.1-08 ingen trafik
27 o 28.12-07 ej tur
31.12-07 ej tur
kl 15 och 16.30
2-4.1-08 ej tur
kl 11 och 12
www.turkuair.fi

MARIEHAMN - ÅBO
08.00 12.00 16.30

ÅBO - MARIEHAMN
07.00 11.00 15.00

Turlista t.o.m. 24/4 2008

OBS! Lokala tider

Från Eckerö			
Alla dagar	13.30	18.30	
Fredag-måndag	8.30	13.30	18.30

Från Grisslehamn			
Alla dagar	10.00	15.00	
Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (D) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willys) kl. 8 och 13 till 10-resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. Extra turer fr. Eckerö: 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. Extra turer fr. Grisslehamn: 5/12 kl. 20.00. Ej trafik 24-25/12 och 1/1 2008 kl. 10.00.

ECKERÖ LINJEN
Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn 10.00 → Sto 15.45

Sönd-tisd 18.00 → M:hamn 02.00
Onsd-lörd 18.00 → M:hamn 03.30

BIRKA CRUISES
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

Dags att boka Sportlovskul!
TANDÅ-DALEN
Avresa: 17.2, 5 dgr
Pris: från 316€

SUNDOVISTS RESOR
Bussplan, tfn 22 570 info@sundqvists.com

Transporter, flyttningar & uthyrning av förvaringslådor

DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111
www.samtrans.aland.fi

SAMTRANS

FREDAG 14 DECEMBER 2007

dagens ålänning | vädret | dagens rätt

"Det här är en trevlig tradition"

Nere i Sittkoff-gallerians underjordiska parkering kommer dagens ålänning, Erica Sjöström från Mariehamn. Först är hon ensam men så dyker dottern Elin upp och blandar sig glatt i intervjun.

Hej, vad gör du här nere i parkeringsgrottan?

- Jag är här med familjen, vi skall gå och titta på Lucia.

Vem består familjen av?

- Det är min dotter, min sambo och sambons son.

Vad har ni för förväntningar av luciatåget?

- Att det är långt och fint och... ja, som det har varit under alla år. Mycket barn.

Vad är favoriten i taåget?

- Lucia. Djuren tittar vi också på och också på om det är några fina åk. Det här är en trevlig tradition.

Vad jobbar du med?

- Jag jobbar som miljöhandläggare på landskapet, på det som skall bli det nya myndigheten efter årsskiftet.

Fritiden, då, vad gör du helst då?

- Mina fritidsintressen är, för-

Luciafirare. Erica Sjöström är på väg till luciatåget tillsammans med Anton och Elin. De tittar på taåget varje år.

utom politik, att se på film, läsa, vara på sjön.... (Här får Erica en ordentlig knuff av Elin) Ja, och att vara med barnen förstås!

Vilken typ av filmer och litteratur lockar mest?

- Vad film beträffar är jag nog allätare. Action, thrillers, deckare och så relationsfilmer men dem brukar jag få titta på ensam... Just nu läser jag Unni Drougges böcker, det är intressant eftersom hon var här.

Väntar du på julen?

- Ja! (från Elins håll ekar det ett ännu tydligare och betydligt mera utdraget ja...)

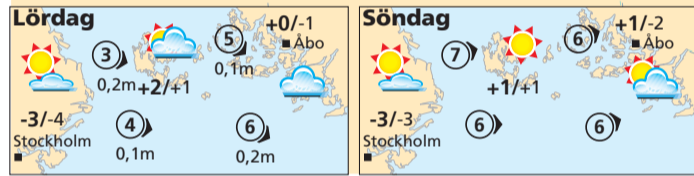
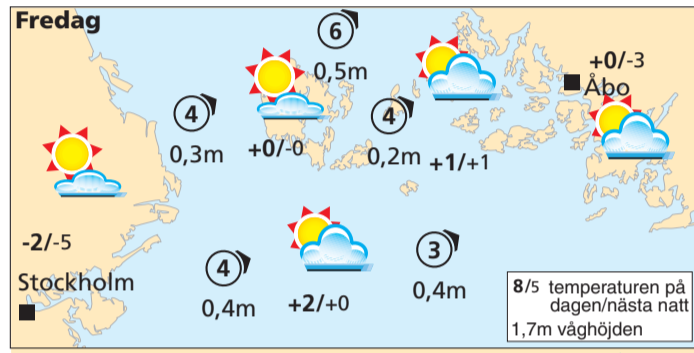
Hur skall du fira?

- Det skall bli en traditionell jul hemma med familjen och med mycket mat.

Till vem vill du hälsa?

- Det får väl bli till Elin då... (fniss). Och till Anton, Beatrice, Britt, Bror-Erik och Peter.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

I går kl 14

Jomala	temp.	-1	moln.	☀
Åbo	temp.	-2	moln.	☀
Helsingfors	temp.	-2	moln.	☁
Stockholm	temp.	-1	moln.	☁

Max/min temp. 6.12 - 13.12. klo 8

Jomala	max.	+7,7	6.12.	min.	-5,2	13.12.
Åbo	max.	+7,3	6.12.	min.	-6,4	13.12.
H:fors	max.	+6,9	8.12.	min.	-3,6	13.12.

För ett år sedan

Jomala	temp.	+6	moln.	☀
Åbo	temp.	+7	moln.	☀
Helsingfors	temp.	+6	moln.	☁

Utomlands i går

Köpenhamn	+3	Paris	+5
Oslo	-1	Wien	+3
Bryssel	+1	Madrid	+8
Berlin	+4	Rom	-
Moskva	-3	Aten	-
London	+5	Las Palmas	19

Solen i dag

Mariehamn	Upp	9:37	Ner	15:32
Helsingfors	Upp	9:18	Ner	15:12
Stockholm	Upp	8:38	Ner	14:47

Vattenståndet i går kl 14

Föglö	+20 cm	Åbo	+19 cm
-------	--------	-----	--------

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Kycklinggryta
ca 600 g kycklingfiléer
75 g rökt fläsk eller bacon
1 gul lök
1 vitlöksklyfta
1 msk smör
2 dl vatten
en halv hönsbuljongtärning
1 krm svartpeppar
1,5-2 msk balsaminäger
2 msk hackad persilja
1 tsk maizena

Skär kycklingfiléerna i bitar och fläsket i tärningar. Skala och grovhacka löken och vitlöken. Stek kyckling och fläsk i litet smör i en stekpanna tills det får färg. Lägg över i en gryta. Fräs lök och vitlök i resten av smöret och lägg i grytan. Rör i vatten, smulad buljongtärning, peppar, vinäger och persilja. Låt koka 4-5 minuter. Rör i majsstärkelse uttrört i lite vatten. Låt koka ytterligare 1 minut. Servera med ris, lättkokta morötter och sallad.

TIPSA 0457-313-4444 MESSA 0457-323-4444 RING 018-23444

Fazer
Chokladkonfekt
300 g
2,99 ask
Gäller fredag & lördag
MATHIS
VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

Skärbräde
Flera olika mönster
19,-
av Ann Granlund
SALT
KONSTHANTVERK
Tel 21 505 • Vard 10-17, lörd 10-14,
Julöppet fr.o.m. 15.12
vard 10-20, lörd 10-16, sönd 11-16

Julöppet

Lördag 15/12 10-16
Söndag 16/12 12-16
Måndag-torsdag
17-20/12 8.30-20
Fredag 21/12 ... 8.30-17
Lördag 22/12 10-14
Julafton stängt

Välkomna!

MÖBEL-City
G. Godbyvägen.
Tel 21 165, fax 19 544

VERO MODA
Koftor fr. 19,95€
Psst! Vi har presentkort!

Madison
Torggatan 11, tel/fax 14 887
vard. 10-20, lör 10-16, sön 12-16

JUL-erbjudande!

NISSAN SUNNY
1.6 SLXi -90
Medkörd: 258.000 km.
Färg: Mörkgrön metallic.
Sommar-/vinterdäck, radio-kassett, välhållen!

850€

DAN'S BIL & solskydd
G. Godbyvägen 11, tfn 018-17 325

ERbil
HJULREA!

VOLVO XC70/Aut -02
Medkörd: Endast 105.000 km.
Fyrhjulsdriven pärla med allt!
REAPRIS: 31.900€

VOLKSWAGEN PASSAT COMFORTLINE 2,0 -03
Medkörd: 116.000 km.
Nära nyskick!
REAPRIS: 17.900€

VOLKSWAGEN PASSAT 1,8T -98
Medkörd: 189.000 km.
Turboladdad ålandsbil!
REAPRIS: 8.900€

CITROËN XANTIA BREAK -98
Medkörd: 162.000 km.
Mycket prisvärd farmare!
REAPRIS: 3.900€

ERbil
Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732
Öppet vard 10-17, lörd 10-14

Öppet vardagar 10-17

babyguiden Beställ enkelt över nätet!

Babyart 12,00€
Sovpuckar 15,90€
Baksättespegel 20,95€

Du hittar oss på
babyguiden.com/shop
Vill du inte beställa på nätet ringer du oss på 040 350 4100